

Nepriklausoma

Lietuvos
Nacionalinė
Mokslų ir
Biblioteka

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, November 14, 1990

LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 45-46 (50-ji metai) 1990 m. • LAFKRIČIO - NOVEMBER 14 • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.

ĮVYKIŲ APŽVALGA

h.n.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS RAIDA - NESULAIKOMA IR NEIŠVENGIAMA

Iki šių metų KOVO VIE-NUOLIKTOSIOS ir kelis mėnesius po jos, Lietuvoje įvykiai vystėsi greitai ir dramatiškai. Kaip audros debesys, jie rinkosi horizonte, tirstėjo ir tvenkėsi, kol pagaliau patrūko gailingai entuziazmu, išreikštu neregėtai didžiulėmis manifestacijomis ir, pagaliau, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktu. Tasai tautos pakilimas, toji euforija, nešė įvykių po įvykių, kaip pavasario potvyniai neša sugniuždytos žiemos tamsą, gruodą ir ledą. Neveltui viso pasaulio akys buvo atkreiptos taisy mėnesiais į Lietuvą, tą mažą nykštuką, išdrįsusi atsistoti prieš galingą ir milžinišką raudonąjį monstrą, pusę šimtmečio smaigusį ir naikinusį Lietuvą, jos kaimynės Latviją ir Estiją, o taip pat ir daugelį kitų Europos tautų ir valstybių.

Gal būt, kad Gorbaciovo "perestroika" ir "glasnost" padėjo raudonajam piktybiniam augliui pritvinkti ir nunokti, kolei galų gale, jisai pratrūko pūluojančia votim kaip tikta Lietuvoje. Neilgai trukus tasai išsivalymo procesas apėmė visą Sovietų Sąjungą. Ir nenuostabu, kad jisai nesibaigia, nes liga buvo neapsakomai nuozini ir klatinga.

Stebėdami Lietuvos įvykius, jų raidą, jų vertinimą jų aptarimus ir spėliojimus atečiai įvairioje šio ir kitų kontinentų laisvojoje medijoje, aptikome daug nežinomų ir nenumatytų bičiulių, pritarėjų, palaikytojų, bet taip pat ir (nors daug, daug mažiau) - priešių. Net pačioje Sovietų Sąjungoje radome Lietuvai, laisvai ir nepriklausomai Lietuvai, pritarėjų ir net tikrų draugų.

Tačiau dėmesys nuo Lietuvos pamažu nukrypo dėlei daugelio priežasčių. Pirmiausiai, kad buvo rastos, tarsi, kompromisas: Lietuva sutiko paskelbti moratoriumą ir derėtis su Kremliumi. Daugeliui Vakarų valstybių tai buvo patenkinama priežastis dygia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo problemą nustumti į paskutiniąsias eiles. Kartu su Amerika jos lengviau atsiduso: moralinis išpareigojimas, kurį jos taip ilgai ir atkakliai deklavo, nebedegino akių ir sąžinės. Atrodė: ir Gorbaciovas liko sūste, ir Lietuva nebuvo brutaliai sutrypta, kaip kadaise Vengrija ir Čekoslovakija.

Tai kaip gi atrodo Lie-

tuvos nepriklausomybės reikalai beveik po pusmečio mažesnės ar didesnės tylos galingųjų ir mažiau galingųjų sostinėse, jų diplomatinuose pasisakymuose ir, svarbiausia, jų veiksmuose? Atsakymas labai paprastas ir aiškus: atrodo nekaip. Bendrasai vardiklis visų tų tarptautinių reakcijų ir akcijų būtų toks: bandoma vilkinti, bandoma delsti, bandoma nutylėti, bandoma kaip nors nustumti neišvengiamus Sovietų imperijos ir paties Gorbaciovo žlugimus. Kitaip tariant, elgiamasi labai panašiai, kaip šiandien elgiasi Maskva. Su Lietuva derybos, kaip žinia, dar neprasidėjo. Iš Lietuvos pinesama, kad rimtos derybos prasidėsiančios dar tikrai š.m. lapkričio mėn. pabaigoje. Kol kas tikta kelis kartus susitakta su Sovietų igaliotinėmis ir tartasi dėl būsimų derybų darbotvarkės. Lietuvos delegacija laikosi tvirtai, nuolat pabrėždama, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas turi būti visų derybų kartinis akmuo. Jo nebus niekados atsisakoma ir jis turi likti toks, koks jis buvo paskelbtas š.m. Kovo Vienuoliktojo. Maskva, žinoma, tuo nepatenkinta ir bando derybas atidėlioti, nors laikas nėra jos sąjungininku. Ši žiema išspręs Sovietų Sąjungos ir Kremliaus vadų, iškaitant ir Gorbaciovo, likimą. Sovietų Sąjunga turės, norom ar nenorom, leisti ne tik trims Pabaltijo valstybėms atsiskirti, bet, tikriausiai, ir Armėnijai, Gruzijai, Moldavijai, o gal net ir Ukrainai (bent jos vakarinei daliai).

Minint konkrečius Lietuvos vyriausybės ir parlamento atsiekimus, bendras išpūdis yra patenkinamas ir net optimistiškas. Lietuvos vyriausybės vadovai, pirmiausia Vytautas Landsbergis ir Kazimiera Prunskienė, dirba dabar vieninimai. Paskutiniai jų apsilankymai Skandinavijos kraštuose ir eilėje Europos valstybių buvo sėkmingi ne tik diplomatinio požiūriu bet ir konkrečiais atsiekimais. V. Landsbergio vizitas š.m. spalio mėn. 11-14 dienomis Prancūzijoje itin pažymėtinas. Spalio mėn. 11 d. jis buvo priimtas Prancūzijos respublikos prezidento François Mitterand, o spalio mėn. 12 d. ministerio pirmininko Michel Rocard'o, užsienių reikalų min. Roland Dumas ir Prancūzijos parlamento pirmininko Laurent Fabius. Po šių svarbių susitikimų, V. Landsbergis apnakė dar Norvegiją, kur Oslo mieste atidarė Lietuvos Respublikos Informa-

cijos biurą.

Jis taip pat lankėsi Islandijos sostinėje Reykjavik'e kur susitiko su Islandijos premjeru Hermannsson'u ir užsienių reikalų ministriu J.B. Hannibalsson'u. Skandinavų kraštai rodo vis daugiau palankumo Lietuvai. Minėtini susitikimai taip pat su Danija, Suomija, Švedija, o taip pat su Lenkija, Vengrija ir Rumunija. Juose lankėsi Kazimiera Prunskienė ir kiti Lietuvos vyriausybės nariai. Nors atsargiai, bet palankumo Lietuvai rodo ir Vokietijos spauda. Po susijungimo šventiškų nuotakių, vis dažniau prisimenamos ir trys Pabaltijo valstybės. Yra balsų, kurie norėtų Karaliaučiaus sriti matyti Lietuvos valstybės dalimi. Lietuva vis daugiau sutarčių pasirašo ir su atskiromis Sovietijos respublikomis ir jau su jomis vyksta prekybiniai ryšiai ir mainai.

Atėjusi Amerika, JAV, Persų įlankos neišbrendamoje politinėje ir karinėje maitatyje ir vis dar bandydama susilaukti ir Kremliaus palaikymo savo karingai retorikai prieš Iraką, o taip pat išgelbėti Gorbaciovo kailį, apie Pabaltijo valstybių nepriklausomybę beveik nekalba. Tiesa, Valstybės sekretorius Baker spalio mėn. pradžioje buvo susitikęs su trimis Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrais ir jiems vėl pakartojo seniai girdėtą frazę apie tų valstybių okupacijos nepripažinimą, bet tuo vizitas ir baigėsi. O Kongresas spalio mėn. 28 dieną atmetė ilgokai garsintą humanitarinę piniginę pagalbą Pabaltijo valstybėms. Pradžioje buvo kalbama apie 25 milijonus dolerių, vėliau tikta apie 10 milijonų, o pabaigoje net ir 7 su puse milijonų dolerių nebeapskyrė. Visai aiškina, ir net bandoma pateisinti toki nesuprantamą poelgį, bet labai jau aišku, kad ir vėl Amerika nenorėjo "pakenkti Gorbacioviui". Šią dainelę kartoją JAV be perstojo, tarytum ji išgelbėtų yrančią ir byrančią raudonąją Kremliaus imperiją. Tokiu būdu nepraejo ši nedidelė finansinė pagalba, kurią pasiūlė JAV senato dauguma, bet likvidavo ją kongresmenai, vadovaujami David Obey, kuris buvo vienas iš trijų kongresmenų, balsavusių prieš Atstovų Rūmuose kadaise priimtą rezoliuciją, remiančią Lietuvos nepriklausomybės atstatymą (už šią rezoliuciją balsavo net 416 kongresmenų). Tai parodo, kiek galios turi, kad ir keli nepalankūs mums Atstovų rūmų atstovai.

Nors žymiai rečiau, bet vis dar pasirodo straipsnių apie Lietuvą. Štai, THE FINANCIAL POST, lapkričio mėn. 7 d. numeryje rašo Q. Peel iš Londono,

Prie ŽUVUSIEMS UŽ LIETUVOS LAISVĘ paminklo KAUNE, Karo Muziejaus sodelyje. Matomi ir atstatytieji, Raudonojo okupanto buvę nugriauti kryžiai. Nuotr: R.Satkauskio

Didž. Britanijos, apie tai, kad Sovietų Sąjungos respublikoms Gorbaciovas turėsią suteikti teisę laisvai tvarkytis. Straipsnyje minimas Grigory Revenko, Gorbaciovo prezidentinės tarybos nario, pasisakymas kad po Gorbaciovo sausio mėn. vizito Lietuvon, radikaliai pasikeitė sovietų vadų požiūris į ateitį. Dabar, esą, sovietų vadai nusilenkė neišvengiamybei ir sutinka, kad vienintelis būdas išlaikyti kokią nors konfederaciją galis įvykti tiktai savanoriškai. Revenko nuomone, Lietuvos respublikos vadovybė, o taip pat ir Estijos su Latvija, rimtai norinčios pasitraukti iš Sąjungos, bet tai turi įvykti derybų keliu, laikančios konstitucijos bei tarptautinių normų. Bet jeigu tos Baltijos respublikos norės pasitraukti, tai joms nebūsią trukdoma tai padaryti. Jis sutinka su faktu, kad ne visos respublikos norės stoti net į tą naują, dar vis planuojamą, sutartinę uniją. Pažymėtina, kad Kremlius dar vis nenori atsiskirti kažkokių konstitucinių nuostatų, vildamas kaip nors sulaikyti nenumaldomą grimzdimą į chaosą.

Pačioje Lietuvoje, kaip skaitome spaudoje iš Lietuvos atsiųstoje ir girdime per Vilniaus radiją, šiuo metu politinė padėtis pagerėjo. Paskelbtas visų partijų atsisaukinimas jau nekalba apie kažkokį miglotą Atstatomąją Lietuvos seimą, bet pabrėžia vieningą siekimą nepriklausomybės su šia laisvai išrinktojo parlamento sudarytąja vyriausybe. Nebesigirdi ir nemalonių erzelų dėl pirmavimo derybose su Maskva. Dar vis, tačiau, girdisi paskirų, taip vadinamų intelektualų ir tariamų liberalų pasisakymai prieš euforiją, vėliavas ir paminklus, lyginant šį sponta-

nišką Lietuvos žmonių džiaugsmą ir okupacinių stabų nuvertimą net su stalininių stabų prakalbų ir priverstinių transparenčių paradavimais. Kodėl gi turėtų Lietuva nešvesti laisvės, kodėl turėtų jos žmonės taip lengvai ir greitai pamiršti visas vergijos nuoskaudas ir jų neat-sikratyti?

GORBACIOV'AS GRĮŽO TUŠČIOM

Minint Berlyno gėdos sienos nugriovimo metines, suvienytosios Vokietijos gyventojai dar kartą atšventė šią išsidėmetinę istorinį įvyki. Ne tiek į šią šventę, nes ji priminė jo pirmtakų okupacinę politiką, bet prašyti dar pinigų atvyko ir Michail Gorbaciovas. Sutiktas jis buvo palankiai, bet pinigų negavo. Vokietija, jau pažadėjusi 10 milijonų duoti okupacines sovietų armijos 600,000 karių išlaikymui ir išdanginimui iš Vokietijos, nebesutiko duoti daugiau pinigų sovietinės ekonomijos išgelbėjimui. Vokiečių pramonės ir prekybos atstovai yra ištikinę, kad politinė ir ekonominė padėtis Sovietų Sąjungoje yra be galo nepastovi ir nuolat prastėjanti, todėl neverta jokių investavimų.

AMERIKOS RINKIMŲ ATGARSIAI

Š.m. lapkričio mėn. 6 dienos rinkimuose JAV gyventojai rinko visus 435 Atstovų Rūmų kongresmenus ir 35 (iš 100) senatorius. Taip pat buvo renkami 36 valstijų gubernatoriai. Nors rinkiminei propagandai buvo išleista keli simtai milijonų dolerių, balsavo tikta virš trečdalis turinčių teisę balsuoti ir abiejų rūmų padėtis beveik nepasikeitė. Demokratų partija laimėjo

vienu senatorium ir devyniais kongresmenais daugiau. Taigi, dabar senate bus 56 demokratai ir 44 respublikonai, o Atstovų Rūmuose - 267 demokratai, 167 respublikonai ir 1 socialistas. Gubernatorių bus 28 demokratai, 19 respublikonų ir 2 nepriklausantys partijoms.

Nors laimėjo dauguma jau buvusiųjų (net 96%), bet visi gavo žymiai mažesnes balsų daugumas, o kai kurie buvo vos vos išrinkti. Bendras rinkimų išpūdis labai blankus, nes besigirianti savo pranašia demokratine sistema Amerika nesugeba sudominti daugiau kaip trečdalis rinkėjų. Kituose kraštuose tai būtų laikoma visiškai nepasisekimu ir vargu ar būtų tokie atstovai laikomi teisėtais išrinktais.

KANADOJE NIEKO NAUJO IR NIEKO GERO

Québec'o provincijai su darius komisiją svarstyti savo ateities perspektyvas, sudarė panašią komisiją ir Mulronei vyriausybei. Toji federalinė komisija turės apklausinėjęs Kanados gyventojus, pranešti kokios Kanados nori kanadiečiai.

Québec'e jau net ir finansinė Desjardins bendrovė (kuri valdo visus šios provincijos pensijos fondus ir daugumą kredito unijų bankų - jų tarpe ir mūsų Montrealio LIT'AI), pareiškė, kad jos bankų menadzeriai nori nepriklausomo Québec'o. Kodėl bankelių ir bankų direktoriai gali nuspręsti šios provincijos likimą, o ne visi, kurie laiko pinigus tose institucijose, vienas Dievas težino.

Bendrai, šios provincijos suvereniteto siekiai labai primena skilusią asmenybę laikyseną: kvebekiečiai pranešai nori ir suvereniteto, bet ir federalinės /nukelta į 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikėlimą Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ:
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail, Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Mėtinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grafiniai tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

LIETUVOS ATSTOVO ST. LOZORAIČIO KALBA PĖR VATIKANO RADIJĄ

"Prieš du šimtai dešimt dienų demokratiniai išrinkta Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė, kad ji atstatė suvereninių galių vykdymą, sutrukdytą nelegalios sovietų karinės okupacijos. Du šimtai dešimt dienų – tai labai trumpas laikotarpis, o 50 metų trukusios priverstinės sistemos padariniai mūsų krašte yra nepaprastai sunkūs. Svetimos okupacijos paliktos problemos yra labai sudėtingos, skaudžios ir pareikalauja iš visų mūsų daug pastangų, darbo, kantrybės, supratimo ir solidarumo.

Kai kas jau lyg skundžiasi, kad kas iki šiol padaryta – nepakankamai ir, kad ekonominės sąlygos nepagerėjusios, gyvenimo lygis gal net blogesnis dabar, negu praeityje. Tiems kritikams ir nekantraujantiems piliečiams norėčiau pasakyti, kad iki šiol jokia Europos valstybė išsilaikė iš Sovietų Sąjungos dar nesutvarkę savo ekonominių, kultūrinių ar socialinių reikalų ir neatstatę tikrai demokratinės valstybės. O juk tos valstybės dirbo tarptautiniai pripažintos ir net gaudamos nemažą Vakarų finansinę paramą. Jos nepasiekė savo tikslo, nes tik dabar išaiškėjo tas bausis visų sovietų kontrolėje buvusių tautų nualinimas ne tikta medžiaginis, bet ir dvasinis. Joms, kaip pagaliau ir mums lietuviams, teks atstatyti ne tikta ekonomiką, atnaujinti fabrikus, jų produkciją, modernizuoti žemės ūkį. Mums visiems reikės taip pat rūpintis žmogumi, kurį sovietai visais būdais bandė, tam tikra žodžio prasme, sunaikinti – atimti iš jo visa tai, ką Vakarų krikščioniškoji civilizacija yra pasiekusi per tūkstančius metų. Žmogaus atnaujinimas bus bene sunkiausias uždavinys, o jei mes to neišspręsim, neišspręsim ir kitų problemų.

Tiems, kurie šiandien nekantrauja ir kritikuoja, norėčiau dar priminti, kad mūsų didysis kaimynas skęsta, jei mes nuo jo neatsiskirsim – paskėsime ir mes. Jis savo svoriu mus nutrauks į bedugnę. Taigi, jei tie kritikai neįaučia idealinių impulsų kovoti už laisvę ir nepriklausomybę, jei jie nenori aukotis, jei jie negali suprasti, kad perėjimas iš vienos sistemos į kitą nebus lengvas – tada jie bent jau turi prisiminti plačiosios sovietijos skurdą, atsilikimą ir pagaltoti kas yra geriau – kaip ligoniui truputį pakentėti ir paskui pasveikti, ir sustiprėti; ar nieko nedaryti ir nuslysti į tą padėtį, kurioje šiandien yra nelaimingos sovietų pavergtos tautos."

.....atkelta iš 1 psl./

vyriausybės visų pajamų ir bendros prekybos su kito-mis provincijomis. Atrodo, niekas nepagalvoja apie tai, ar tos kitos provincijos norės turėti kokių nors reikalų su atskilusiu Québec'u. Ir kodėl Ottavai turėtų pilti kanadiečių pinigų iš šios provincijos nevykusi ir milžiniška biurokratinė katilų?

Tuo tarpu Kanados federalinė vyriausybė, plavinėjanti be jokio vairo ir tikslo politinėje geldoje, iš

tiesų turėtų kuo greičiau atsistatydinti ir paskelbti naujus rinkimus, nes Kanados istorijoje dar jokia politinė partija nebuvo taip smukusi žmonėse, kaip dabartinė Progresyviųjų Konservatorių partija. Ir ji dar vis kietagalviškai bando prakišti beveik visų Kanados gyventojų (80%) neapkenčiamus GST mokesčius. Reikia pastebėti, kad ir kai kurios politinės partijos yra kazkodėl linkusios į savizudybę.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikta palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvių bei išeivijai!"

PRANEŠA ELTA:

LANDSBERGIS IR JURKANS KRITIKUOJA VAKARŲ POLITIKĄ

Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis dienraštyje LE QUOTIDIEN DU PARIS rugsėjo 19 d. išspausdintame pasikalbėjime nusiskundė, kad krizė Artimuosiuose Rytuose ir Vokietijos susivienijimas "nustūmė užmarštin" Lietuvos nepriklausomybės žygį. Jis perspėjo, jog SSSR nori sudaryti išpūdį, kad pasirašius Vokietijos suvienijimo sutartį, visos Antrojo Pasaulinio karo problemos buvusios išspręstos ir "pasaulis gali pamiršti apie Pabaltijo valstybes". Kremlius, anot jo, neatsako į Lietuvos pasiūlymus dėl derybų.

Rugsėjo mėn. 19 d., lankydamasis Suomijoje, Latvijos užsienio reikalų ministras Janis Jurkans apkaltino Vakarų valstybes Pabaltijo problemų ignoravimu (Reuter). "Pasaulis taip džiaugiasi Gorbačiovo parama Irako-Kuvaito krizėje ir todėl Pabaltijo klausimas politikams labai neparankus", pareiškė jis. "Jie nenori, kad pabaltiečiai įvartų pleistą tarp didžiųjų galybių".

Jurkans taip pat išreiškė nusivylimą derybomis su Rusija, kurios buvo atidėtos: "Mes dėjom viltis į sutartį su Rusijos federacija, bet pasirodė, kad Jeleinas naudojo ir tebe naudoja Pabaltijo valstybes kaip kozirį. Jis buvo labai iškaltas apie Pabaltijo nepriklausomybę, bet šiandien jau iš jo nieko apie tai negirdim".

• ELTA žinių agentūra pranešė, kad Britanijos užsienio reikalų ministras Sir Douglas Hurd rugsėjo 13 d. užtikrino Estijos atstovą Maskvoje Juri Kahn'ą, jog rugsėjo 12 d. pasirašyta Vokietijos susivienijimo sutartis niekaip nepaveikia Pabaltijo valstybių interesų. Jis pareiškė estui, kad Britanija tebelaiko Pabaltijo valstybių okupaciją "neteisėta" ir kad Pabaltijo klausimas "turi būti svarstomas atskirai". Šiame susitikime dalyvavo ir Lietuvos bei Latvijos atstovai.

SENATAS PABRĖŽIA LIETUVOS OKUPACIJOS IR ANEKSIJOS NEPRIPAŽINIMĄ

1990 m. spalio 10 d. JAV Senatas ratifikavo sutartį ("Treaty On Final Settlement With Respect to Germany", Document 101-20, Item No. 23) galutinai išsprendžiančią Vokietijos (Rytų ir Vakarų) susijungimą. Ši sutartis buvo priimta 1990 m. rugsėjo 12 d. Maskvoje įvykusiame "du plius keturi" pasitarime. Rugsėjo 13 d. ji buvo priimta Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ("Soviet-German Treaty on Good Neighborliness, Partnership and Cooperation").

Prieš ratifikuojant Vokietijos susijungimo sutartį, Senato Užsienio reikalų komiteto pirm. sen. C. Pell ir sen. J. Helms pristatė rezoliuciją #334 (S. Res. 334), kuri užtikrino, kad Vokietijos susijungimo sutartis, neturės jokios įtakos ar pakeitimų ilgalaikei JAV politinei pozicijai liečiančiai nelegalią Pabaltijo valstybių okupaciją ir jų įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Sen. J. Helms pabrėžė, kad yra ypatingai svarbu, kad JAV Senatas ratifikuodamas Vokietijos susijungimo sutartį, užprotokuluotų, kad ta sutartis visiškai nedaleidžia bet kokio JAV politikos pakeitimo Pabaltijo valstybių atžvilgiu. Pabaltijo valstybės ir toliau laikomos neteisėtai įjungtomis į Sovietų Sąjungą. Toliau sen. Pell

SOVIETŲ KARIAI VOKIETIJOJE RAUSIASI PO ŠIUKŠLYNUS

Vokietijoje, Wünsdorf'e Sovietų Armijos vyriausiojo štabo vietovė vietinių vadinama "Mažoji Meksika". Čia, kai karinio transporto dalinys rieda pro vartus, virš galvų klaksi sraigtašparniai (helikopteriai), kareiviai sukinėjasi ir darbuojasi besiderėdami bujojančioje juodojoje rinkoje. Paimtieji į kariuomenę iš Ukrainos ir Azerbaidžano grūdais prie raudono mažojo sunkvežimio, žiopso į japoniškus VCR – video – aparatus ir dėžes, perpildytas gerybėmis. Lenkų prekijai graibso džinsus ir porno žurnalus; vokiečiai iš Rytų Vokietijos maino cigarečių uždegiklius ir snapso butelius į kariškas kepure ir ženklus.

Rimtesnė prekyba vyksta traukinio stotyje, už ke- liolikos žingsnių. Vokietijos mėnesinio žurnalo "Tempo" reporteriai neseniai išgijo mažą sovietų ginklų arsenalą – nuo žemės iššaunamų priestankinių granatų ir kolekcijų minų. Kaina – 6,000 markių – apie \$4,000. Prieš 3 mėnesius Bonn'a ir Maskva susitarė, kad Sovietų kariuomenė gali 4 metų laikotarpyje susipa- kuoti ir išvykti iš sujungtos Vokietijos. Dabar atrodo, kad nepakankamai greitai. "Kuomet armija pradeda išpardavinėti savo inventorių (equipment)" – sako brig. gen. Manfred Opel'is, Vokietijos parlamentaras, – tai ji tikrai turi rimtų problemų".

Staiga apsupti Vakarų gėrbūvio ir pakliuvę į per naktį pasikeitusią NATO teritoriją, Sovietų pajėgos – 380.000 uniformuotų kareivių ir apie 120.000 civilių – gali pakliūti į naujas

pagundas ir pavojus. Disciplina pradeda irti, moralė smunka ir lojalumas sunyksta. Dar blogiau – buvusių broliški ryšiai tarp sovietų ir šeiminių vokiečių trūkėja. Sovietų kareiviai buvo apmušti, kar-tais ir nušaunami pagiežos apimtų vokiečių. VOKIETIJA – VOKIEČIAMS, RU-SAI LAUK! – taip skelbia aprašinėjimai ant sienų Wünsdorf'e. "Tai tik pradžia, – sako vienas susirūpi-nęs tarnautojas Bonn'oje – Gali būti rimtų bėdų".

Kaip nustumio Sovietų Armija, galima pamatyti apsilankius netoli Berlyno esančiame mieste savartyne, Dallgow'e Tarp dvokiančių šiukšlių ir atmatų krūvų sovietų kareivis rausiasi, ieškodamas baldų savo barakui.

Kol kas jis surado gabalą apiplysusio kilimo ir purviną ruožuto akso – mo pagalvę. Jie dar tiks Dallgow'o barakams, kurie buvo pastatyti atletų apgyvendinimui 1936 m. olimpiados metu ir po to palikti nenaudoti. Išdaulyti langai ir prikiurę stogai buvo aplopyti kartono gabalais. Žiemą kartais būna šildoma, kartais ne. Ir vis dėlto, tai dangiška, palyginus su tuo, kas jų laukia namie.

Neperseniausiai sovietų garnizone Burg'e kariškių žmonos surengė ypatingą dviejų dienų demonstraciją protestuojant dėl jų artėjančio perkėlimo atgal į Sovietų Sąjungą, kur jos būtų apgyvendintos palapinėse. "Niekas nenori grįžti atgal" – tvirtina 32 m. amžiaus Jelena, Sovietų majoro Wünsdorf'e žmona.

Taigi, sovietai bandys kaip tik gali "prailginti savo buvimą "sokolado žemėje", kaip jie vadina Vokietiją. Ursel Friedrich, laikraščio kiosko Wünsdor-

padarė pareiškimą ir pridėjo prie protokolo laišką, gautą iš sekr. J. Baker, kuriame Baker cituoja 1990 m. spalio 3 d. prezidento Bush'o pareiškimą: "atsiekimas Vokietijos susijungimo duoda viltį ir kitiems, ypatingai pabaltiečiams, kad taikus derybų kelias gali nugaleti sunkiausias kliūtis, siekiant nepriklausomybės. JAV politika Pabaltijo valstybių atžvilgiu yra nepakeičiama. Mes ir toliau nepripažįstam Pabaltijo valstybių aneksijos".

Ratifikuota sutartis su papildomais priedais pasiūsta prezidentui Bush'ui.

IŠ TAUTOS FONDO VEIKLOS

Sekmadienį, spalio 4 d. KULTŪROS ŽIDINYJE, Brooklyne, Tautos Fondas surengė prof. Kazio Antanavičiaus paskaitą apie ekonominę padėtį Lietuvoje. Žmonių atsilankė pilna apatinė salė.

Trumpą išangą padarė žurnalistas Vytautas Kvietkauskas, Vilniaus TV redaktorius ir Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Prof. K. Antanavičius yra ekonomistas, Aukščiausios Tarybos narys, Lietuvos Socialdemokratų Partijos pirmininkas. Jis taipgi dirba su Lietuvos invalidais, kurių yra apie 200,000. Gimęs Žemaitijoje, pasiturinčių ūkininkų šeimoje, už ką jo tėvai atkėntė 10 metų Sibire, o jo brolis buvo nukankintas Sovietijos kalėjime. Profesoriaus akademinis titulas buvo sulaikytas 3 metus po desertacijos apgyvendinimo tik dėl to, kad jo tėvai buvo išvežti į Sibirą.

Vienas iš prof. K. Antanavičiaus tikslų Amerikoje buvo dalyvavimas Socialdemokratų Tarptautiniame suvažiavime Dalyvavo 91 valstybė. Šio suvažiavimo metu Lietuva ir Estija buvo priimtos atgal į Tarptautinę Socialdemokratų Partiją (kuriai vadovauja Vokietijos Willy Brandt), kaip pilnateisiai nariai. Anksčiau tokių narių buvo 36, dabar yra 38.

Prof. Antanavičiaus paskaita buvo įdomi, nuosekli ir be pagražinimų. Jis vaizdžiai apibūdino dabartinę padėtį Lietuvoje. Planuojamos didelio masto žemės reformos ir ūkio atgaivinimas. Jei visa tai pavyks įgyvendinti – būtų didelis žingsnis pirmyn. Žemės ūkio gaminių sudarė didelę dalį Lietuvos eksporto. Mūsų žaselės puošė ne vieną švenčių stalą Anglijoje ir Vokietijoje.

Mums, Vakaruose gyvenantiems, sunku buvo įsivaizduoti, kaip skirtingai yra suprantami tokie dalykai, kaip pav., lygybė. Kaip per 50 metų Marksizmo-Leninizmo kalama idelogija paveikė ne tik gyventojų samprotavimą, jų gyvenimo filosofijos pagrindus, bet net jų dvasią.

Visi nori būti laisvi – bet statomi klausimai, kas yra ta laisvė? Ko laisvė iš mūsų reikalauja? Kokia iš jos nauda? Kokia yra mano atsakomybė ir pareiga? Ką aš galiu daryti, kaip laisvas pilietis, ko negaliu ir ką turiu daryti? Dabar reikia atminti, kad broliai – šešės tėvynėje yra teisėti tos žemės įpėdiniai, savo šalis šeiminkai. O geras šeiminkas nepraeis pro išvirtusią tvorą nepažiūrėjęs, kodėl ji išvirto ir kaip ją pataisyti. Ir vėl šaukiame Maironį į pagalbą – imkim arklą, knygą, lyrą – plaktuką, pjūklą, kompiuterį, šluotą – kas ką nutversim ir eikim visi drauge Lietuvos keliu. Kiekvieno iš mūsų darbas gali būti skirtingas, bet jis yra vienodai svarbus ir reikalingas tėvynės atgimimui; va, čia mes rasim lygybę!

Tokias mintis pareiškė prof. K. Antanavičius.

Romualda Šidlauskienė, Informacijos Skyriaus Pirmininkė Tautos Fondo Taryboje

f'e savininkė turi savo mėgstamų pirkėjų – Sovietų majorą, kuris ateina kas savaitę pranešti, lauzyta vokiečių kalba: "Aš noriu vesti vokiečių". Už tą privilegiją jis pasirašęs būsimai nuotakai užmokėti 20.000 markių, beveik 2-į metų algą. Nuskurdę kareiviai paprasčiausiai pabėga, nežiūrint griežtų bausmių. Amerikiečių valdininkai Berlyne sako, kad po 10 sovietų kareivių kasdieną prašosi prieglobsčio. Maskvos Žmogaus Teisių advokatas Oleg Ljamin'as pasisakė Vokietijos "Bunte" žurnalistui, kad praeitais metais daugiau kaip 700 sovietų kareivių Vokietijoje dezertyravo.

Jis taip pat pasakojo, kad šio mėnesio pradžioje jis gynė dezertyrą sovietų kariniame tribunole Weimar'e. Byla sukrėtė teis-mą ir sukėlė skandalą Vokietijoje. Jaunasis rekrutas sakė, kad jis turėjo palikti savo dalinį, nes tai buvo absoliučiai būtina. Jis papasakojo kaip sovietų karininkai konfiskavo jo 25 markių mėnesinę algą. Kaip jo viršininkai išakė jam mokėti 250 markių kas mėnesį, kaip "apsaugos sumą" apvaginėjant vokiečius ir kaip jis buvo sumuštas, kada atsisakė tai daryti. "Jis pabėgo, gelbėdamas savo gyvybę" – pasakė teis-mui Ljamin'as. Teisėjai paleido suimtajį bandomajam laikotarpiui. Jeigu būtų neteistas, galėjo būti sušaudytas. (Niekas, atrodo nereikalavo patraukti atsakomybėn tuos "viršininkus" ... Red).

Ljamin'o išvada: "Šis teismo nuosprendis – tai pripažinimas katastrofinių sąlygų, kuriose gyvena mūsų kareiviai."

Tokie piktnaudojimai gali paplisti. "Didelei daugumai sovietų paskyri-

mas į Vokietiją yra vienintelė proga gyvenime turėti galimybių praturtėti", – sako Sovietų karinių reikalų specialistas Bonn'oje. "Jeigu to galima pasiekti kriminalo arba prievartos keliu, daugelis taip ir padarys".

Pagal kai kuriuos raportus, susiformavo Mafijos tipo bandos, kurioms vadovauja vyresnieji karininkai. Kareiviai yra šantažuojami (blackmailed), kankinami, privaromi net iki savizudijų arba net nužudomi", sako Ljamin'as. Praeitais metais jis pasisakė "Bunte" žurnalistui, kad Rytų Vokietijoje buvo nužudyti 800 kareivių. Ljamin'as dabar tyrinėja rekruto atvejį, kuris buvo Potsdamo traukinio suvažinėtas. Jo mirtis oficialiai buvo apibūdinta savizudyste, bet skrodimas parodė kul-ką krūtinėje. Kitas kareivis buvo keistai atrastas pasikores po to, kai parašė motinai, jog "mūsų bazė yra kaip koncentracijos lageris".

Vokiečių ir sovietų valdininkai bijo, kad tvarka dar labiau irs. Maskva bijo visuotino chaoso kariuomenėje, įskaitant ir dezertyravimo paplitimo. Bonn'os vyriausybė paprasčiausiai nori, kad Sovietai iškeliautų kaip galima greičiau ir tvarkingiau; pasidavė \$8 bilijonų sumą skirti pagalbai naujai įkurdinti išvykstančius kareivius. Derybininkai jau svarsto būdus, kaip tą procesą pagreitinoti. Vokietijos kancleris Helmut Kohl patarėjas numato, kad dauguma sovietų galėtų būti iškelti 1992 metų pabaigoje – dviem metais anksčiau. Vokietijai ir tai būtų ne peranksti.

Michael Meyer, Wunsdorf

(Vertė Birutė Nagienė, iš NEWSWEEK, lapkričio mėn 12 d., 1990).

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

GYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETUI KAUNE NORIMA SURINKTI
ISTORINIŲ NUOTRAUKŲ

apie V.D.Universiteto akademinę ir studentų veiklą NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS metais.

Sutinkantieji nuotraukas paaukoti ar paskolinti perfotografavimui,
 prašomi siųsti šiuo adresu: V.D.UNIVERSITETO BIČIULIŲ DRAUGIJA, c/o J.V. D a n y s,
 1681 Ainsley Dr., OTTAWA, Ont., K2C 0S8, Canada, tel.613-225-2664

GYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETUI KAUNE
REIKIA ISTORINIŲ
NUOTRAUKŲ

Atsikuriančiam V.D.Uni-
 versitetui Kaune daug ko
 trūksta. Sovietinis režimas
 naikino viską, kas tik pri-
 minė nepriklausomos Lietu-
 vos metus. Vytauto Didžio-
 jo Universitetas buvo už-
 darytas, jo archyvai naiki-
 nami.

Dabar gaunami pastatai
 yra plikomis sienomis.
 Senieji Universiteto pasta-
 tai užimti kitų įstaigų.
 Norima ir reikia dabar-
 tiniams studentams parodyti
 nepriklausomos Lietuvos
 Vytauto Didžiojo Universi-
 teto veiklą, įrengimus,
 laboratoriją, studentų gy-
 venimą ir t.t. Tam pavaiz-
 duoti reikia nuotraukų.
 Sutinkantieji tokias

nuotraukas paaukoti ar
 paskolinti perfotografavi-
 mui, prašomi siųsti jas
 šiuo adresu: Vytauto Di-
 džiojo Universiteto Bičiulių
 Draugija, c/o J.V.Danys,
 1681 Ainsley Dr., OTTAWA
 Ont. K2C 0S8, CANADA,
 tel:(613) 225-2664.

Dėl bet kurios informa-
 cijos kreiptis tuo pačiu
 adresu. J.V.D.

LIETUVOS UŽSIENIO

REIKALŲ MINISTERIO

ALGIRDO SAUDARGO

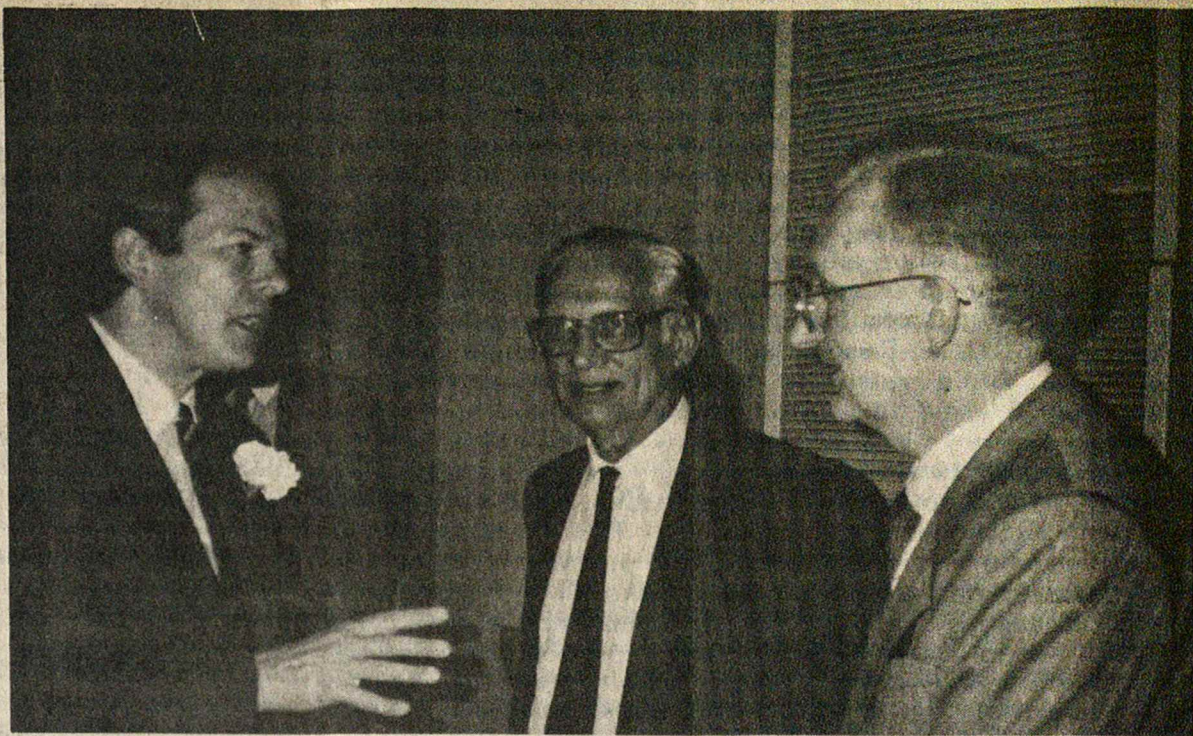
KVIETIMAS IŠEIVIJAI

Min.Saudargas rugsėjo
 gale buvo atvykęs tiesiai
 iš Lietuvos į JAV LB Poli-
 tinio seminaro banketą
 Sheraton Hilton viešbutyje.
 Pirmuose visuomenėi
 taikytuose žodžiuose Ame-
 rikoje, jis pabrėžė junginį
 tarp Lietuvos ir Išeivijos
 bei reikalingumą pajusti
 Lietuvą kaip "akmenį savo
 širdyje".

"Ko jūs suskrendate
 į vieną vietą?"- pradėjo
 savo kalbą min.Saudargas.
 "Dėl vieno žodžio - LIE-
 TUVA. Žodis negali sukvies-
 ti, bet idėja - taip! Lietu-
 va yra idėja- senosios Indo-
 Europos idėja...Idealistai
 atstatys Lietuvą!" Min.Sau-
 dargas prisiminė savo vai-
 kystę. Gimė 1948 m., kai
 vyko karas. Jam didelį
 įspūdį padarė pirmasis Ka-
 lėdinis atvirukas, nupieštas
 jo pusbrolio tremtyje iš
 Vorkutos. Prisipažino, kad
 neseniai pradėjo suprasti
 ir kaip išeivija liko ištiki-
 ma tai pačiai LIETUVOS
 idėjai."Mes klausėmės jūsų
 balso (per Vatikano ir Lais-
 vės radijo bangas) ir su-
 pratau, kad kažkas kažką
 laiko ir saugo, kol mes
 galėsime patys daryti".
 "To ažuolo, kuris kada-
 se buvo Lietuva, dabar
 jau nebėra. Jį reikia atsta-
 tyti...Dabar Lietuvoje vis-
 kas auga ir želia." Baigda-
 mas savo žodį, min. Sau-
 dargas kvietė talkon išeivi-
 ją sekančiais žodžiais: "Su-
 siliekime ir neškime kiek-
 vienas savo akmenį...Atei-
 kite į talką tie, kurie jau-
 čia akmenį svorį savyje
 ir neškite jį šventyklai
 atstatyti."

Sekančią dieną ten pat
 įvyko PASAULIO LIETUVIŲ
 BENDRUOMENĖS, KANA-
 DOS ir JAV LB-nių valdy-
 bų bei visuomeninių komi-
 sijų atstovų pasitarimai
 su min. Saudargu, jo paly-
 dovu Oskaru Jusiu ir Lie-
 tuvos Atstovu Washington'e
 Stasiu Lozoraičiu. Trijų
 ir pusės valandos ilgumo
 posėdyje buvo aptarta da-
 bartinė Lietuvos situacija
 bei veiklos prioritetai.
 Vyravo diskusija apie dery-
 bas su Maskva. Min.Saudar-
 gas pabrėžė pavojingumą,
 jeigu per anksti einame
 į ekonominius santykius
 bei sutartis prieš išsprend-
 žiant Lietuvos politinį
 likimą. Jo žodžiais: "NE-
 PRIKLAUSOMYBĖ NĖRA
 DERYBŲ OBJEKTAS. Kas
 mūsų laukia - mes nežino-
 me. Rusija yra nestabilumo
 šaltinis. Griūvanti Rusijos
 imperija pirmiausiai už-
 grius ant Lietuvos. Bando-
 me, kiek mums įmanoma,
 apsaugoti tautą...Darydami
 biznį dabar, žingsnis po
 žingsnio, mes dar nieko
 neatstatysime. Biznyje
 negali būti jokių politinių
 nuolaidų. Mes, Lietuva,
 per skaudžiai už jas užmo-
 kėjome". Šiuo metu dar
 tėra nustatomas derybų
 tikslas ir sąlygos, kad dery-
 bos įvyktų. Tai dar ne
 derybos. Kaip jis angliškai
 pasakė: "Independence is
 a precondition of negotia-

1990.XI.14

Lietuvos U.R. ministras Algirdas Saudargas, PLB vice-pirm. Algimantas Gureckas
 su svečiu Washington'e, rugsėjo mėn. gale JAV LB Politinio Seminaro proga.

tiktai dėl taktikos. Lietuva
 į Maskvą derybų klausimu
 yra kreipusis jau net 14
 kartų. Iš Lietuvos pusės
 jau yra pasirodžiusios derybas
 pradėti, - kol kas reikalą
 vilkina Maskva.

Diskusijose apie priori-
 tetus min. Algirdas Saudar-
 gas pabrėžė LIETUVOS
 PASIUNTINYBES WA-
 SHINGTON'E IŠLAIKYMO
 IR SUSTIPRINIMO SVARBĄ.
 Šiuo metu yra reikalinga
 aktyvi, pilnų štabu aprūpinta
 pasiuntinybė, kuri pajėgi
 atlikti pilną valstybės at-
 stovavimo darbą. Ministeris

išreiškė pilną pasitikėjimą
 Lietuvos Atstovu St. Lozo-
 raičiu ir specifiniai prašė
 Lietuvių Bendruomenių
 ateiti į talką tiek finansini-
 ai, tiek darbo jėga prie
 pasiuntinybės.

Ministerio kalba tiek
 bankete, tiek pasitarimuose
 su Bendruomenėmis, paliko
 klausytojams gilų įspūdį.
 Tai aiškiai galvojantis,
 taikliai išsireiškiantis bend-
 ramintis lietuvis, kuris,
 jo paties žodžiais, yra
 idealistas, kuris savo širdy-
 je neša sunkų Lietuvos
 akmenį jos šventyklai at-
 statyti. G a b i j a

Important Changes to Unemployment Insurance

Below are the highlights
 of changes to the Unem-
 ployment Insurance
 (UI) Act. These changes
 will affect most claims
 that start on or after
 November 18, 1990.

Qualifying for benefits

After November 18, you will
 need 10-20 weeks of work
 within the past year to qualify
 for regular UI benefits.
 The exact number of weeks
 you will need and how long you
 will be able to collect these
 benefits will depend on the
 unemployment rate in your
 area.

Maternity/ Parental benefits

Parents may be eligible for
 15 weeks of maternity benefits
 (available to the mother) plus
 10 weeks of parental benefits
 (available to either the mother
 or the father).

Parental benefits are also avail-
 able in the case of an adoption.

Leaving a job

Individuals who leave their job
 without "just cause", are fired
 for misconduct or refuse a
 suitable job offer, can be
 penalized by losing from 7 to
 12 weeks of benefits and having
 the amount of benefits reduced.

Working after age 65

If you work after age 65, you
 may now be eligible for UI.
 This change will be retroactive
 to September 23, 1988.

For more information

For more information on
 your claim, contact your
 local Canada Employment
 Centre.

Employment and
 Immigration Canada

Emploi et
 Immigration Canada

Canada

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS KELIAI Į LAISVĘ.

Vytautas Skudis
(Svarbesnių įvykių kronika: 1990 metų gegužės mėn.)
/ tęsinys /

- ČELIABINSKE (Uralas) įvyko mitingas LIETUVAI PAREMTI, kurį suorganizavo Demokratų Sąjunga. Mitingo šūktis buvo: "Perestroika" etapai: Tbilisi, Baku, Lietuva", "Lenino nacionalinė politika - tautų kalėjimas".
- VENGRIJOS Respublikos jaunimo sąjunga FIDESZ atsiuntė į Vilnių vaistų (2 milijonų forintų vertės), kuriuos atvežė krovininis automobilis.

Gegužės mėn. 19 d.

- Spaudoje paskelbtas LKPP CK biuro ir grupės Lietuvos Respublikos AT deputatų - LKP narių pareiškimas, kuriame nusiskundžiama, kad pastaruoju metu vėl suaktyvėjo puolimas prieš savarankišką LKP ir jos vadovus. Primenama, kad LKP, nutraukdama ryšius su SSKP, pirmoji žengė realų žingsnį į Lietuvos nepriklausomybę. Pareiškimo gale rašoma: "Ekonominės ir politinės blokados akivaizdoje ne laikas kiršinti aistras, kelti nesantįkai, ieškoti kaltų".

- Įvyko LIETUVOS Darbininkų Sąjungos mitingas, palaikantis Respublikos AT nutarimus. Priimta rezoliucija dėl PROFAJUNGŲ TURTO NACIONALIZAVIMO.

- JAV prez. G.Bush, kalbėdamas Texas Universitete, Vytautą Landsbergį palygino su A.Sacharov'u, L.Valensa ir V. Haveliu: "Ką vienas semiasi iš istorijos, kitas atranda muzikoje. Lietuvos prezidentas Landsbergis, kuris pasirinko Beethoven'o Devintąją simfoniją savo tautos judėjimo himnu(...) pasakė, kad ji yra "laisvės ir pergalės prieš vergiją, klaidą ir juodžiausią neapykantą simfonija".

Gegužės mėn. 20 d.

- KAUNE, prie LAISVĖS PAMINKLO įvyko LIETUVOS gydytojų mitingas, kurio tikslas buvo atkreipti pasaulio visuomenės dėmesį ir paaiškinti, kodėl neįvyko VII LIETUVOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS: SSSR valdžia neišdavė atvykstantiems iš užsienio vizų.

- TALLINN'o rotušės aikštėje organizacijos "Namų Gynimas" nariai davė iškilmingą ištikimybės naujai vyriausybei priesaiką. Vien tik Tallinn'e tos organizacijos narių yra daugiau kaip 4.000. Vyriausybė nutarė prie šios organizacijos prijungti Gynimo Sąjungą ir pavesti Vidaus Reikalų ministerio pavaldumui.

Gegužės mėn. 21 d.

- LIETUVOJE nedirbo 12,5 tūkstančiai žmonių pramonėje, transporte ir statyboje, o žemės ūkyje - 8,4 tūkstančiai. Priverstinį prastovų buvo daugiau kaip ketvirtį Lietuvos žmonių. Respublika jau patyrė 46,8 milijono rb. nuostolių.

- LIETUVOS Laisvės Lyga prie Lietuvos MT rūmų suorganizavo piketą- mitingą. Daugiau kaip 700 dalyvių reikalavo A. Brazausko ir kitų kompartijos narių, įeinančių į vyriausybės sudėtį, atsisaitinimo. Vienas iš oratorių kalbėjo: "Kremlius smaugia mūsų respubliką Lietuvos komunistų rankomis". Laikraščių prenumeratoriams pasiūlyta kuo skubiau atsakyti bolševikinių laikraščių "Respublika", "Lietuvos Rytas" ir "Tiesa". Piketė Pėngė-jai apkaltino A. Brazauską, neva jis siekia, kad Lietuva mirtų iš bado. (LLL vadovas A. Terleckas š.m. kovo mėn. 8 d. "Respublikoje" paskelbė "atvirame laiške pasaulio lietuviams" rašė: "Tautiečius kviečiu padėti prieš ir neišmanėlių puolamai "Respublikai" prenumeratoria ir kita dvasine bei materialine pagalba").

- SSSR AT III sesijos posėdžiuose vėl pasirodė grupė lietuvių, kurie 1989 m. buvo išrinkti SSSR AT liaudies deputatais.

- Iki gegužės mėn. 21 d. į LATVIJOS Respublikos AT buvo atsiųsta 583.712 laišku ir telegramų, kuriais respublikos gyventojai pritarė LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DEKLARACIJAI, priimtai 1990 m. birželio mėn. 4 d. ir tik 8798 asmenys pasisakė prieš šį dokumentą.

- ESTIJOJE sovietinės santvarkos gynėjai 27-iose visasąjunginės priklausomybės įmonėse surengė streikus "iki galutinės pergalės". Streikai prasidėjo po to, kai ESTIJOS vyriausybė ir parlamentui buvo įteiktas ULTIMATUMAS - reikalavimas ATSIŠTATYDINTI ESTIJOS RESPUBLIKOS AT PIRMININKUI A.RIUTELL, vykdyti SSSR prezidento M. Gorbačiovo nurodymą ANULIUOTI SPRENDIMUS DĖL Estijos valstybinio statuso ir surengti šiuo klausimu REFERENDUMĄ. Tačiau, po dviejų dienų, streikų organizatoriai gavo SSSR prez. M. Gorbačiovo nurodymą NUTRAUKTI STREIKUS; motyvas - sudėtinga politinė situacija ir sunki ekonominė padėtis. Po tos nesėkmės ESTIJOS "internacionalistai" ėmė viešai kalbėti apie "alternatyvinių valdžios organų" sudarymą, kurie pareikalautų SSSR vyriausybę pripažinti ir tiesioginius ryšius su SSSR Ministrų Taryba, ir tokiu būdu teisėtą Estijos valdžią nustumtų į šalį. ESTIJOS miestai KOCHTLA-JARVE, NARVA ir SILLAMIAE, kuriuose estų yra mažai, jau anksčiau pasisakė esą "Estijos TSR", ir dabartinės Estijos vyriausybės nepripažįsta.

Iki gegužės mėn. 22 d.

- Prie LIETUVOS Respublikos AT rūmų nuolatos budi žmonių grupės apsaugos tikslu.

- Dėl MAZEIKIŲ naftos apdirbimo įmonės sustabdymo SSSR valdžia turi beveik 2 milijonų rublių nuostolių per dieną. Po sumažinimo Lietuvos maisto produktų tiekimo, nukenčia Maskvos bei Leningrado aprūpinimas maistu.

- Vienos švedų partijos vadas Karl Bildt atidarė specialų fondą LIETUVAI REMTI. Per vieną dieną į tą fondą suplaukė 100.000 dolerių.

- ITALIJOS radikalų partija paskelbė manifestą dėl LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PRIPAŽINIMO. Jame rašoma, kad italų tauta reiškia visišką solidarumą lietuvių tautai ir ragina savo vyriausybę kuo greičiau pripažinti nepriklausomą Lietuvą.

- AUSTRALIJOS Užsienio Reikalų ministeris senatorius Gareth Evans pareiškė, kad Australijos vyriausybė yra susirūpinusi dėl Sovietų elgesio LIETUVOJE. Sovietų Sąjungą jis prašė gerbti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą.

- AUSTRALIJOS lietuvių Bendruomenė jau yra suaukojusi beveik 70.000 dolerių Lietuvai, kuriuos numatyta persiųsti į ŠVEDIJOS banką.

Gegužės mėn. 22 d.

- LIETUVOS Respublikos AT deputatai nubalsavo 4 psl.

iš principo suspenduoti įstatymų veikimą, kurie buvo priimti paskelbus 1990 m. kovo mėn. 11 d. Nepriklausomybės Akta, jei SSSR vyriausybė sutiks pradėti derybas. Paties Akto suspendavimas nebuvo svarstomas.

- LIETUVOS MT p-kė K. Prunskienė, lydimą Užsienio Reikalų ministerio A. Saudargo, aplankė KAUNE kardinolą Vincentą Sladkevičių ir aptarė aktualiausias tautos ir Bažnyčios klausimus.

- MASKVOS Kremliuje, Tautybių Tarybos posėdyje E. Vilkas perskaitė pareiškimą dėl ekonominių sankcijų prieš Lietuvą. Jame sakoma, kad pagal ekonominių santykių tarp SSSR, sąjunginių ir autonominių respublikų pagrindų įstatymą, nuostoliai, kuriuos LIETUVOS RESPUBLIKAI padarė SSSR vyriausybės nutarimai, turi būti atlyginti iš SSSR biudžeto.

- EGIPTO sostinėje KAIRE įvyko dvi dienas trukusi Socialistų Internacionalo Tarybos konferencija, kurioje daug dėmesio buvo skirta ir PABALTIJOS RESPUBLIKOMS. Konferencijoje dalyvavo LIETUVOS socialdemokratų pirmininkas K. Antanavičius.

Iki gegužės mėn. 23 d.

- LIETUVOS Respublikos AT paskelbė LIETUVOS valstybės herbo įstatymą.

- LIETUVOS laisvųjų profsąjungų konfederacijos vadovai kreipėsi į SSSR Susisiekimo ministerį, prašydami nutraukti LIETUVAI teikiamų žaliavų ir įrengimų transportavimo blokadą. Tuo pačiu reikalu jie kreipėsi ir į SSSR profsąjungų centrinę organizaciją.

Gegužės mėn. 23 d.

- LIETUVOS pramonėje, statyboje ir transporte nedirbo 11,6 tūkstančių žmonių. Be to, aukščiau grafiko atostogauja 12,2 tūkst. žmonių. Žemės ūkyje nedirbo 8,2 tūkst. traktorininkų, krovininių važmenų vairuotojų ir kitų mechanizatorių.

- Paskelbtas LIETUVOS Respublikos AT pareiškimas pasaulio tautoms Dėl Lietuvos Respublikos ekonominės blokados. Jame sakoma, kad SSSR vykdoma ekonominė blokada laikytina ekonomine agresija, sukeliančia teisinės pasekmės, kaip ir bet kuri kita agresijos forma. Prašomos visos tautos visomis galimomis priemonėmis daryti tarptautinį poveikį Jungtinių Tautų Organizacijos narei - SSSR, siekiant, kad ji nutrauktų antihumaniškus, tarptautinės teisės normoms prieštaraujančius veiksmus prieš LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJUS.

- LIETUVOS Respublikos AT pareiškė formaliai su laikysianti kai kurių įstatymų veikimą, kurie buvo priimti p o kovo mėn. 11 d. Akto, jei SSSR vyriausybė sutiks pradėti pasitarimus LIETUVOS SUVERENUMO KLAUSIMAMS. Už šį nutarimą balsavo 74 deputatai, prieš 15 ir 10 susilaikė.

- Prieš pusiaunaktį LIETUVOS Respublikos atstovui MASKVOJE - Egidijui Bičkauskui - paskambino prez. M. Gorbačiovas ir pranešė galįs susitikti pokalbiui.

- TALLINN'o Rotušės aikštėje du Estijos gyventojai rusai suorganizavo protesto dėl ESTIJOS RESPUBLIKOS OKUPAVIMO IR ANEKSIJOS AKCIJĄ. Vienas iš jų su degino sovietinį pašą, kitas paskelbė estafetinio badavimo pradžią, palaikydami NEPRIKLAUSOMĄ ESTIJĄ. Jie abu Estijos Nepriklausomybės partijos nariai.

- TARPTAUTINE laikraščių leidėjų federacija KOPENHAGOJE priėmė rezoliuciją, kuria sveikina BALTIJOS valstybių žurnalistų pažangą ir reiškia susirūpinimą, kad Sovietų vyriausybė susilaikytų nuo esamų ir būsimų veiksmų, ribojančių visiškai laisvą informacijos plitimą per nepriklausomą spaudą BALTIJOS šalyse.

Iki gegužės mėn. 24 d.

- LIETUVOS Atstovybė MASKVOJE po kovo mėn. 11 d. pradėjo gauti daug pasiūlymų keisti butus Maskvoje, Leningrade ir kituose didžiuosiuose SSSR miestuose ir butus VILNIUJE arba KAUNE. Į LIETUVĄ nori keltis aukštos kvalifikacijos specialistai. Visi jie pareiškia norą tuoj pat išmokti lietuvių kalbą. Išvažiuoti į š Lietuvos daugiausia nori kariškių šeimos. Proporcija norinčių atvykti 3:1.

- Pirmą kartą, po 50 metų pertraukos, išleistas lietuviškas pašto ženklas. Jis išspausdintas ant voko, išleisto milijoniniu tiražu ir galioja tiktai Lietuvos teritorijoje.

- SSSR prez. M. Gorbačiovo kvietimu į MASKVĄ atvyko ESTIJOS IR LATVIJOS RESPUBLIKŲ AT PIRMININKAI A.Riutell ir A. Gorbunovs. Su jais M.Gorbačiovas kalbėjosi trumpai, tačiau aštriai. Jis pasakė būsiąs griežtas su tomis respublikomis, kurios nori išstoti iš SSSR. Jis taip pat reikalavo panaikinti nepriklausomybės paskelbimo deklaracijas kaip "neteisėtas".

- STOCKHOLME įvyko dviejų dienų seminaras PABALTIJOS kraštų nepriklausomybės atstatymo klausimais. ESTIJOS, LATVIJOS ir LIETUVOS AT pirmininkai dar kartą kreipėsi į JAV ir EUROPOS vyriausybes, prašydami diplomatinio pripažinimo ir ekonominės pagalbos. JAV prez. G.Bush buvo prašomas paveikti M.Gorbačiovą, kad šis pradėtų pasitarimus su ESTIJOS, LATVIJOS ir LIETUVOS delegacijomis dėl tų kraštų NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO.

- Viršūnių konferencijai artėjant, JAV Kapitoliuje daugėja protestų prieš JAV administracijos nepripažinimą Lietuvos Respublikos ir norą suteikti Sovietams privilegijuotos valstybės statusą. Senatorius D'Amato pasakė: "JEIGU AMERIKA IR DABAR NUSILENKS, TAI MES IŠDUOSIME SAVO PROTĖVIUS".

Gegužės mėn. 24 d.

- LIETUVOS Respublikos AT priėmė nutarimą Dėl viešosios tvarkos apsaugos užtikrinimo Respublikos miestuose.

- LIETUVOS Respublikos AT posėdyje buvo perskaitytas buvusio Lietuvos Užsienio Reikalų ministerio Juozo Urbšio laiškas, kuriuo kvietė lietuvius ir nelietuvius būti vieningais ir pasitikėti savo išrinktais valstybės valdymo žmonėmis ir institucijomis.

- SSSR prezidentas M.Gorbačiovas pakvietė pokalbiui LIETUVOS Respublikos vyriausybės atstovą E. Bičkauską, SSSR AT sesijoje buvusius V.Antanaitį, R.Gudaitį ir N. Medvedevą. Jis pasakė, jog iš principo neprieštarauja, kad Lietuva išstotų iš SSSR. "As suprantu jūsų norus", - pažymėjo M. Gorbačiovas, "jūs veikiate garbingai, atvirai ir nuosekliai". Tačiau M.Gorbačiovas iškelė tą pačią sąlygą: sustabdyti KOVO 11 DIENOS AKTĄ. Ir pabrėžė: ne atšaukti, o būtent pristabdyti, bent jau derybų laikotarpiui. Jis patikino, kad formulė "Kovo 11 dienos akto sustabdymas" yra gana lanksti. Jeigu tai busią padaryta, bus ne tikai nutrauktos ekonominės sankcijos, bet ir imtasi priemonių atstatyti

Lietuvos ekonomiką. Deryboms ir Lietuvos išėjimui iš SSSR prireiktų kelerių metų. M. Gorbačiovas atmetė Lietuvos Respublikos AT gegužės mėn. 23 d. nutarimą dėl kai kurių įstatymų veikimo laikino sustabdymo, sakdamas, kad tai neatitinka jo reikalavimų.

- LATVIJOS Respublikos AT Prezidiumas M.Gorbačioviui nusiuntė telegramą-atsakymą jo gegužės mėn. 14 d. pareiškimą. Atsakyme nurodoma, kad SSSR Konstitucija neduoda SSSR prezidentui teisės panaikinti teisinius aktus, priimtus sąjunginių respublikų AT, todėl SSS prezidento pareiškimas, kad LATVIJOS Respublikos Nepriklausomybės deklaracija prieštarauja SSSR Konstitucijai neturi teisinio pagrindo. Atsakyme argumentuotai nurodoma, kad M.Gorbačiovo 1990 m.gegužės mėn. 14 d.dekretas valstybinės teisės požiūriu yra SSSR Konstitucijos pažeidimas, nes jis priimtas nesilaikant Prezidento konstitucinių įgaliojimų. Siūloma nuomonių skirtumus aptarti derybomis.

Iki gegužės mėn. 25 d.

- LIETUVOS Respublikos MT p-kė K.Prunskienė AT posėdyje pasakė: "Kodėl prezidentas Bush'as turi būti toks entuziastas, kuris pirmasis pripažintų LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ, jeigu šito nepadarė ponas Lozoraitis" (Lietuvos atstovas JAV ir prie Šventojo Sosto).

- PABALTIJOS valstybės pasirašė sutartį dėl žemės ūkio produktų prekybos, aplenkiant SSSR centrinę valdžią.

- Vyskupo Motiejaus Valančiaus Blaivybės Sąjūdžio tarybos prezidiumas priėmė kriepimąsi, kuriame LIETUVOS žmonės kviečiami blokados dienomis visiškai negersti alkoholio, aukoti lėšas Blokados Fondui.

- Po dviejų savaitių pertraukos atnaujintas pagrindinių žaliavų tiekimas KLAIPĖDOS celiuliozės ir kartono kombinatui, nes, sustabdžius jų tiekimą, į keblią padėtį pateko 22 degtukų gamybos SSSR įmonės, daugelis medikamentų ir maisto produktų fabrikų, fasuojančių (pakuojančių) savo gaminius klapėdiško kartono dėžutėse.

- JAV Senato Užsienio Reikalų Komiteto įstaiga, senatoriaus Jesse Helms iniciatyva, atsiuntė NORVEGIJOS Parlamento Nobelio Taikos premijos komiteto pirmininkui Egil Aarvik raštą, kuriuo siūloma LIETUVOS Respublikos prezidentą Vytautą Landsbergį išrinkti 1991 m. Nobelio Taikos Premijai. Raštą pasirašė Alan Dixon, Jesse Helms, Gordon Humphrey, Alfonse D'Amato, Larry Pressler, Arlen Specter, Dan Coats, Strom Thurmond, Paul Simon, Robert Kasten, Barbara Mikulski, Donald Riegle, Steve Symms, Malcolm Wallop, Connie Mack, Frank Murkowski, John Heinz ir William Armstrong.

- NORVEGIJOS Užsienio Reikalų ministeris Kjekkk Mane Bondevik įteikė protesto notą Sovietų ambasadoriui Norvegijoje dėl naftos ir dujų tiekimo Lietuvai sustabdymo.

- LENKIJOS "Solidarumo" sveikatos tarybos darbuotojų Vakarinio pajūrio regiono komisija pradėjo rinkti vaistus ir tvarsty mo priemones LIETUVOS gyventojams. Renkami ir pinigai.

Gegužės mėn. 25 d.

- ESTIJOJE prasidėjo dviejų dienų Estijos piliečių kongresas. Jame buvo svarstomi pereinamojo laikotarpio į NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ klausimai. Pagrindinis uždavinys - pasiruošimas rinkimams į ESTIJOS VALSTYBĖS TARYBĄ, kuri, kaip pabrėžė ESTIJOS Komiteto vadovas Tunne Kelam, turės būti pripažinta vieninteliu teisėtu valstybinės valdžios organu Respublikoje. Diskutuota, kas turės teisę atkurti Estijos nepriklausomybę - Aukščiausioji Taryba ar Estijos Kongresas? Svarstytas Estijos Respublikos pilietybės projektas, aptarti Kongreso veiklos principai pereinamuoju laikotarpiu.

- Įtakingiausia opozicinė ESTIJOS Tautinės Nepriklausomybės Partija spaudoje išplatino pareiškimą, kuriame tarp visko kito sakoma, kad šiuo metu Estijos Respublikos AT veikla taip pasikeitė, kad ji tapo Estijos nepriklausomybės realizavimo stabdžiu. Todėl partija kviečia ESTIJOS KONGRESĄ ir vietinius piliečių komitetus, o taip pat kitus politinius judėjimus ir kitas partijas ryžtingai imtis iniciatyvos, kad būtų realizuota nepriklausomybė ir nušalinta okupacinė valdžia.

- MASKVOJE įvyko SSSR ir PRANCŪZIJOS prezidentų - M.Gorbačiovo ir F.Mitterand spaudos konferencija, kurioje M. Gorbačiovas kalbėjo: "Mes, deja, susidūrėme su grupe avantiūristų, kurie spekuliuoja šventais jausmais - nacionaliniais, nepriklausomybės, valstybingumo. Ši grupė stumia lietuvių tautą į tokį neatsakingą kelią". F.Mitterand pasakė: "Lietuva gavo nepriklausomybę p o I-jo Pasaulinio karo. Ir Prancūzija buvo viena iš tų šalių, kurios pripažino šios valstybės suverenumą. Kai po 20 metų ši šalis buvo aneksuota, Prancūzija nepritarė aneksijai. Tai - istorija. Toks mano šalies požiūris į šią istoriją. Sovietų Sąjunga kitaip žiūri į šį klausimą".

Iki gegužės mėn. 26 d.

- JAV prez. G. Bush TV kompanijai ABC davė interviu ryšium su Washington'e įvyksiančiu aukščiausio lygio susitikimu. Jis pasakė: "Ką aš kalbu apie Lietuvą, esmė tokia: lietuviai turi apsisprendimo teisę, teisę patys lemti savo ateitį". Jis pasakė, jog sulaukys pradėtą pasiruošimą suteikti lengvinančias sąlygas prekyboje su SSSR, kadangi LIETUVOS klausimas TEBĖRA NEIŠSPRĘSTAS. Prezidentas G.Bush pastebėjo, jog MASKVOS sankcijos p r i e š LIETUVĄ sudarė tokį politinį klimatą šiame krašte, kad suteikti lengvinančias prekybos sąlygas Sovietams nepaprastai sunku.

Gegužės mėn. 26 d.

- LKP CK ir LIETUVOS Žurnalistų Sąjungos kvietimu į VILNIŲ suvažiavo būrys spaudos darbuotojų iš įvairių Rusijos, Ukrainos, Moldavijos, Gruzijos ir kitų respublikų miestų, tame tarpe ir iš Maskvos ir Leningrado. Dvi dienas trukusiame informaciniame seminare jie susitiko su LIETUVOS ministrais, dvasiškiais, įvairių politinių partijų ir judėjimų atstovais, dalyvavo įvairiuose renginiuose ir diskusijose. Tikimasi, kad ši gausi informacija apie Lietuvą daugeliui padės įieškoti savo sprendimų, situaciją pergalvoti iš naujo.

- VILNIAUS rajono savivaldybės taryba priėmė nutarimą, kad VILNIAUS rajonas pasilieka SSSR sudėtyje ir jo teritorijoje toliau veikia SSSR Konstitucija. Tokį pat nutarimą priėmė ir ŠALČININKŲ rajono taryba.

- RYGOJE įvyko LATVIJOS, ESTIJOS ir LIETUVOS Užsienio Reikalų ministerių konsultacinis susitikimas.

/nukelta į 5 psl...../

NEPRIKLAUSMA LIETUVA

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS KELIAI Į LAISVĘ

/.....atkelta iš 4 psl./

Po pusės šimtmečio pertraukos buvo atnaujinti tradiciniai BALTIJOS respublikų ryšiai. Ministeriai paskelbė Deklaraciją dėl prez. M. Gorbačiovo mandato būsimajame aukščiausio lygio susitikime su JAV prez. G. Bush'u, kuri prasidės gegužės mėn. 30 d. Washington'e. Joje sakoma, kad SSSR prezidentas neturi juridinių įgaliojimų atstovauti toms respublikoms su JAV prezidentu ir bet koks ten pasirašytas nutarimas BALTIJOS šalims nebus privalomas. Tų respublikų vyriausybės nepripažins jokių BALTIJOS valstybės liečiančių įsipareigojimų ir sąlygų, kurios galėtų atsirasti ryšium su dviejų supervalstybių pasirašytais artėjančio susitikimo Washington'o metu dvišaliais susitarimais.

- ESTIJOS mieste Kochtla-Jarve įvyko ESTIJOS visų lygių deputatų, ESTIJOS Nepriklausomybės priešininkų suvažiavimas, saugomas desantininkų ir milicijos kordonų. Buvo nutarta įkurti dviejų palatų tarpregioninę tarybą ir liaudies ūkio valdymo tarybą, kreiptis tiesiog į SSSR AT, kad būtų jiems leista ESTIJOJE praversti referendumą apie ESTIJOS "TSR" valstybinį statusą. Tokiu būdu Estijos šiaurietinėje dalyje atsirado "valdžia", kuri nepavaldi Estijos Respublikos AT ir MT.

- TALLINN'O Rotušės aikštėje grupė rusų rinko parašus u ž ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĘ. Per 3 dienas buvos surinkta 3.000 parašų iš Tallinn'e gyvenančių rusų. Parašus jie rinko iki birželio mėn. 1 d. Piketo dalyviai laikė plakatus: "Padėk Estijai, Estija padės tau". "Sovietų armijos kareivi, nereikia kentėti ir laukti, reikia namo keliauti".

- ESTIJOJE prasidėjo Liaudies Fronto suvažiavimas, kuris tęsėsi dvi dienas. Buvo svarstoma ESTIJOS Liaudies Fronto Chartija ir valdymo struktūra; jo santykis su "interjudėjimu" ir alternatyvinės valdžios organų, suorganizuotu gegužės mėn. 26 d. Kochtla-Jarve mieste; klausimai kaip ELF turės dirbti ateityje laikotarpiu krizės, ypač vyriausybiniame lygyje; kokios politikos jis turi laikytis santykiuose su Estijos Kongresu ir Estijos Respubliko AT; ar išliks Estijos Liaudies Fronto pagrindinių organų struktūros, ir kt.

Iki gegužės mėn. 28 d.

- Tūkstančiai estų duoda "Nepriklausomybės Namų" savisaugos nario priesaiką, pasižadėdami ištikimybę tėvynei. Į tuos savisaugos būrius užsiregistravo 3.500 savanorių, kurie tuojau pat pradėjo eiti savo pareigas.

- Buvo svarstomas diplomatinis santykių užmezgimas tarp LIETUVOS ir LENKIJOS. SSSR dėl to pareiškė nepasitenkinimą Lenkijos vyriausybei, dėl "kišimosi" į SSSR vidaus reikalus.

- AUSTRALIJOS New South Wales valstijos parlamentas priėmė rezoliuciją, remiančią nepriklausomos LIETUVOS respublikos atstatymo pripažinimą.

- SSSR Užsienio Reikalų ministeris E. Ševardnadze, po pasitarimų su JAV valstybės sekretoriaumi J. Baker, pareiškė, kad jam pasidarė aišku, jog šių abiejų šalių derybų pasekmės ateityje labai priklausys nuo to, kaip bus išspręstas LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS KLAUSIMAS.

Gegužės mėn. 28 d.

- Nuo gegužės 21 iki 28 d. nedirbančių žmonių LIETUVOJE padaugėjo 29,6 tūkstančio. Lietuvos ūkis nuo ekonominės blokados pradžios patyrė 64,9 milijono rb. nuostolio. Respublikos biudžetas negavo 54 milijonų rb. apyvartos mokesčio ir 25 ml. rb. atskaitymų iš pelno.

- VILNIUJE, Rusų kapinėse palaidotas Rimantas Daugintis, gegužės mėn. 11 d. susideginęs Vengrijoje.

- LATVIJOS Respublikos AT paskelbė nutarimą, jog SSSR prezidento M. Gorbačiovo nutarimas, kad LATVIJOS nepriklausomybės paskelbimas prieštarauja SSSR Konstitucijai, yra neteisėtas kišimasis į Latvijos Respublikos vidaus reikalus.

Iki gegužės mėn. 29 d.

- GRUZIJOS agropromoninio komplekso darbuotojų profsąjunga LIETUVOS žemdirbių profsąjungai pervedė 10.000 rublių.

- ITALIJOS Liberalų Partijos kvietimu į Romą atvyko LIETUVOS Respublikos AT vicep-kas K. Motieka ir dalyvavo tos partijos narių susirinkime. Jis susitiko su Italijos televizijos ir spaudos atstovais.

Gegužės mėn. 29 d.

- LIETUVOS Krikščionių Demokratų Partija išsiuntė 62 laiškus laisvojo pasaulio krikščionių demokratų partijoms ir kitoms krikščionių konfesijoms ir institucijoms, prašydama įtaigoti savo vyriausybes, kad jos pripažintų NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ IR JOS DEMOKRATIŠKAI ĮSIRINKTĄ VYRIAUSYBĘ.

- VILNIUJE įvyko Lietuvos Blaivybės Draugijos teorinė metodinė konferencija.

- WASHINGTON'E Baltiesiems Rūmams buvo įteiktos peticijos su daugiau kaip 100.000 parašų, prašant JAV pripažinti LIETUVOS RESPUBLIKĄ ir jos vyriausybę bei pasmerkti SSSR VYKDOMĄ BLOKADĄ. Šio darbo iniciatoriais ir vykdytojais buvo Connecticut valstijos lietuviai, sudarę šios peticijos "Americans for a Free Lithuania" komitetą.

Iki gegužės mėn. 30 d.

- LIETUVOS MT p-kė M. Prunskienė pasiuntė telegramą SSSR prez. M. Gorbačiov'ui ir MT p-kui N. Ryžkov'ui, kuria perspėjama, kad dėl kuro rezervų išsekimo tenka sustabdyti ELEKTRENŲ šiluminę elektrinę, kuri yra IGNALINOS atominės elektrinės saugumo užtikrinimo sistemos sudedamoji dalis. ELEKTRENŲ elektrinės sustabdymas gali sukelti avariją atominėje elektrinėje, todėl reikės sustabdyti ir atominę elektrinę. Tai su-trukdys ne tik Lietuvos, bet ir Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities ūkinę veiklą. Tuo pačiu klausimu paskelbtas vyriausybės komunikatas.

- Kardinolas Vincentas Sladkevičius laišku kreipėsi į SSSR prez. M. Gorbačiov'ą su nuoširdžiu prašymu - žmoniškumo ir teisingumo vardan, atšaukti ekonomines sankcijas prieš Lietuvą ir patvarkyti, kad galėtų prasidėti lojalus dialogas, skaitantis su mūsų nepriklausomybe.

- IŠ VAKARŲ UKRAINOS miesto LVOVO ukrainiečiai atsiuntė 8.600 litrų benzino, kuris buvo perduotas VILNIAUS autotransporto įmonei, mieste išvežiojančiai maisto produktus.

1990.XI.14

Gegužės mėn. 30 d.

- LIETUVOS Respublikos AT p-kas V. Landsbergis atvyko į PRAHĄ ČEKOSLOVAKIJOS prezidento kvietimu "asmeniniam vizitui". Tartasi, kaip abiejoms valstybėms išieiti iš geopolitinių aplinkybių, paveldėtų po II Pasaulinio karo. V. Landsbergis susitiko su Čekoslovakijos Užsienio Reikalų ministru Irži Dinstbir, su kuriuo tarėsi dėl prekybos ir techninio pasikeitimo planų. V. Landsbergis ir V. Havel'is nusiuntė telegramą Vytautui Milvydui, kuris nuo š.m. balandžio mėn. 26 d. badauja Vilniuje, remdamas Lietuvos nepriklausomybę ir protestuodamas prieš Lietuvos ekonominę blokadą. V. Milvydas, gavęs šią telegramą, badavimą nutraukė.

- LIETUVOS Respublikos AT deputatai Užsienio Reikalų ministerio pavaduotoją V. Katkų ir rašytoją S. Kašauską priėmė AUSTRALIJOS senatas. Tą pačią dieną, jie buvo priimti AUSTRALIJOS Užsienio Reikalų ministerijoje. Jie perdavė V. Landsbergio ir K. Prunskienės laišką AUSTRALIJOS ministeriui pirmininkui R. Houk bei Užsienio Reikalų ir Prekybos ministeriui G. Evens dėl humanitarinės pagalbos Lietuvai.

- KANADOS sostinėje OTTAWOJE SSSR prez. M. Gorbačiov'ą pasitiko didelės demonstrantų minios, ypač gausiai dalyvavo lietuviai, estai bei ukrainiečiai su savo vėliavomis, reikalaudami laisvės ir nepriklausomybės PABALTIJOS kraštams. M. Gorbačiov'as Ottawoje LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ pavadino avantiūristų darbu. Anot jo, tai buvo naktinis suokalbis, darytas labai skubiai, neatsiklausus visuomenės. Kad tai avantiūristai - jis jiems pasakė, o dabar pareiškias ir visam pasauliui. "Jie bandė žaisti pasaulio jausmais, juos išnaudojo tam, kad realizuotų savo politines ambicijas, kurių nepasiekė", - kalbėjo M. Gorbačiov'as korespondentams.

- MASKVOS KREMLIJE įvyko RUSIJOS FEDERACIJOS SSR AT pirmininko Boris Jelcin'o spaudos konferencija. Jis pasakė, kad Rusija, priėmusi suvereniteto deklaraciją ir atitinkamus įstatymus, viena iš pirmųjų sudarys sutartis su Baltijos šalimis. Jo vyriausybė ruošiasi pradėti pasitarimus su PABALTIJOS respublikomis, kad būtų įsteigti tiesioginiai ekonominiai ryšiai.

Iki gegužės mėn. 31 d.

- LIETUVOJE dėl blokados gyvulininkystės fermose labai plinta gyvulių maras ir karvių leukozė.

- LIETUVOS Respublikos AT ekonominės komisijos p-kas Kazimieras Antanavičius ir vicep-kas V. Andriukaitis lankėsi EUROPOS PARLAMENTE ir susitiko su to Parlamento nariais.

Gegužės mėn. 31 d.

- LIETUVOS Respublikos vyriausybė, ryšium su Lietuvos Respublikos 1990 m. gegužės mėn. 23 d. priimtu nuostatu, nutarė derybų laikotarpiui pristabdyti Lietuvos Respublikos vyriausybės sprendimus ir veiksmus, kurie kyla iš LIETUVOS Respublikos AT 1990 m. kovo mėn. 11 d. akty ir, pusėms priimtiniu būdu, yra apibūdinami kaip derybų objektas. Nutarime pabrėžtas pasirengimas deryboms.

- LIETUVOS spaudoje paskelbtas LIETUVOS Respublikos valstybės kontrolės įstatymas.

- M. Gorbačiov'as, susitikęs su LIETUVOS parlamentais (Medvedevu ir kitais), užtikrino, kad Nepriklausomybės "užšaldymas" leis tuojau pradėti dėl jos derybas ir LIETUVA per du-tris metus atgaus savo Nepriklausomybę.

- MOLDAVIJOS TSR AT pripažino nepriklausomą Lietuvos Respubliką. Iš 374 deputatų, balsavimuose dalyvavo 232 deputatai. Iš jų 194 balsavo už, 29 - prieš, 9 susilaikė. MOLDAVIJOS TSR AT nusprendė užmegzti su LIETUVA tiesioginius diplomatinis, ekonominius ir kultūrinius ryšius. Atsisakiusieji balsuoti už tokius nutarimus ketina priimti bei paskelbti savo grupės papildoma dokumentą.

- VARŠUVOJE Lietuvos Užsienio Prekybos departamento viršininkas K. Perkumas ir dviejų Lenkijos firmų atstovai pasirašė sutartį, pagal kurią LIETUVA iš LENKIJOS gaus produktų ir rūbų.

Iki birželio mėn. 1 d.

- Buvusio LIETUVOS Užsienio Reikalų ministerio Juozo Urbšio nuomone, pareikšta "The Washington Post" žurnalistui, 1939 metų draugystės sutartis, dėl kurios jis buvo taręs su Stalinu ir Molotov'u, galėtų būti kompromiso tarp MASKVOS ir VILNIAUS pagrindų.

- LIETUVOS Respublikos Prokuratūros Kolegija nutraukė įgaliojimus VILNIAUS, KLAIPĖDOS ir ŠIAULIŲ Transporto prokuratūroms, nes jos pareiškė vykdysiančios tik SSSR Konstitucijos, kitų sąjunginių įstatymų ir žinybų reikalavimus. Jų sabotažo faktai bus įvertinti pagal LIETUVOS Respublikos įstatymus.

- ESTIJOS Respublikos AT patvirtino potvarkį Dėl veiklos pereinamuoju laikotarpiu iki Estijos Nepriklausomybės atkūrimo programos, įsakymą dėl teisingumo organų depolitizavimo ir įsakymą dėl organizacijos "Eesti Kodukaitse" ("Namų gynimo") įkūrimo. Pastarosios uždavinys - saugoti AT ir MT rūmus, Respublikos Radijo ir TV pastatus, redakcijų-leidyklų pastatus, užtikrinti piliečių saugumą.

- LENINGRADE pradėjo veikti Komitetas Lietuvai Remti. Jo pagrindinis tikslas - siekti ekonominės blokados panaikinimo. Komiteto nariai platins teisingą informaciją apie LIETUVĄ, pagal galimybes organizuos materialinę pagalbą, padės užmegzti ir palaikyti tiesioginius ryšius tarp LENINGRADO įmonių ir LIETUVOS.

- ŠVEDIJOS Aplinkos Apsaugos Partija riksdagai pateikė pasiūlymą tuojau pat pripažinti LIETUVOS savarankiškumą. Balsų dauguma riksdagas jį atmetė pretekstu, kad faktiškai ji dar nėra laisva.

- LENKIJOJE renkami parašai už LIETUVOS vyriausybės PRIPAŽINIMĄ ir bus įteikti Lenkijos vyriausybei.

Birželio mėn. 1 d.

- RUSIJOS FEDERACIJOS SSR AT p-kas B. Jelcin priėmė iš Prahos sugrįžusį LIETUVOS Respublikos AT p-ką V. Landsbergį. Jie svarstė konkrečias galimybes sudaryti tarp LIETUVOS ir RUSIJOS ekonomines ir politines sutartis, stiprinant abiejų respublikų draugiškus santykius.

- VILNIAUS Miesto Tarybos deputatų nutarimu, "Didžiojo Tėvynės" karo veteranams atimta teisė pirkti be eilės.

- VILNIAUS Arkikatedroje buvo atnašautos gedulingos Mišios šešiams tremtiniais, kurių palaikai parvežti iš Chabarovsko krašto (SSSR Tolimieji Rytai).

- VILNIUJE įvyko mitingas "LIETUVA IR RUSIJA ŠIANDIENĄ IR RYTOJ", į kurį iš MASKVOS atvyko būrys SSSR AT deputatų, priklausančių "Demokratinės Rusijos" blokui. Mitinge dalyvavo apie 200.000 žmonių.

- VILNIAUS rajono "Liaudies deputatų suvažiavimas" nutarė SALČININKUS paskelbti lenkų autonomija, kurioje veiktų tik Lietuvos "TSR" ir SSSR įstatymai. Buvo išrinktas SSSR platformininkų tipo 15 narių prezidiumas ir 65 žmonių taryba, pasirašiusi tokį sprendimą. Platformininkai, dangstydami lenkų vėliava, panašiai bando tvarkytis ir Šalčininkų mieste, kur savivaldybės rūmuose iš 48 deputatų, 47 platformininkai.

- WASHINGTON'E prie Kapitolijaus rūmų, o vakare - arti SSSR ambasados įvyko LIETUVIŲ DEMONSTRACIJOS, reikalaujant, kad SSSR nutrauktų Lietuvos ekonominę blokadą ir kad būtų pripažinta jos nepriklausomybė. Demonstracijose dalyvavo iki 3.000 žmonių. Jų tarpe buvo latvių, estų, ukrainiečių ir kitų tautybių žmonių. Kalbėjo senatorius A. D'AMATO, JAV Profsąjungų vadovas LANE KIRKLAND, kongresmanas ROBERT DORNAN, Lenkijos parlamento narys G. HAJDOROWICZ ir kt. Demonstrantai atvyko iš įvairių JAV miestų ir iš Kanados. Buvo demonstruojama ir sekančią dieną.

- JAV ir SSSR prezidentai G. Bush ir M. Gorbačiov Washington'e pasirašė prekybos ir grūdų pardavimo Sovietų Sąjungai sutartį, tačiau G. Bush neįteikė jos Kongresui ratifikuoti, kol nebus atšauktos sankcijos prieš LIETUVĄ ir SSSR parlamentas nepriims emigracijos įstatymo, leidžiančio žmonėms laisvai emigruoti.

- SYDNEJUIJE (Australija) Lietuvos Užsienio Reikalų ministerio pavaduotojas V. Katkus susitiko su Australijos ministru p-ku Robert Houk, kuris palaiko Lietuvos Nepriklausomybę ir pažadėjo toliau remti Lietuvą tarptautinėje politinėje arenoje ir teikti Lietuvai humanitarinę pagalbą.

Iki birželio mėn. 2 d.

- VILNIUJE apie 1.000 žmonių buvo apklausti ar LIETUVOS parlamentas turėtų atšaukti Nepriklausomybės Atstatymo Deklaraciją ir LIETUVOS valstybingumą. 72% pasisakė, kad ne, o 19% kad taip. Prieš mėnesį už atšaukimą buvo pasisakę 21%.

- Vienintelis laikraštis, kurį KAUNE galima nusipirkti be jokio vargo - "Tarybų Lietuva".

Birželio mėn. 2 d.

- Nuo VILNIAUS Arkikatedros prasidėjo Nepriklausomybės ir Vilties Pavarasio procesija. Žmonės neša kryžių į Kryžių Kalną prie ŠIAULIŲ. Kryžius neša ir iš KLAIPĖDOS bei KAUNO.

- VILNIUJE pradėjo dirbti kilnojama radijo stotis "Sovietiskaja Litva", naudodama Maskvos trečiosios programos bangą.

- GORKIO miesto deputatų klubas "Demokratinė Rusija" priėmė nutarimą palaikyti LIETUVOS Respubliką, įpareigoti srities gamyklas besąlygiškai vykdyti visas sutartis su Lietuvos vartotojais, įkurti Gorkio miesto komitetą LIETUVOS Respublikos suverenitetui remti ir kreiptis į RUSIJOS FEDERACIJOS SSR deputatų suvažiavimą, kad būtų nutraukta LIETUVOS BLOKADA.

- PORTUGALIJOJE, MADEIROS saloje įvykęs 55-asis Tarptautinis PEN Klubo kongresas priėmė rezoliuciją, kurioje reikiamas gilus susirūpinimas dėl nerimą keliančios padėties LIETUVOJE, LATVIJOJE IR ESTIJOJE. Pasisakoma už taikų visų problemų išsprendimą ir už lietuvių, latvių ir estų NEPRIKLAUSOMYBĖS PRIPAŽINIMĄ.

- DANIJOS laikraštis "Nestved Tidende" nepriklausomo "Respublikos" dienraščio leidėjams dovanuoja spaus-tuvę, kurios vertė beveik milijonas dolerių.

Birželio mėn. 3 d.

- LIETUVOJE lankėsi 100 žmonių delegacija, kuri atstovavo Maskvoje, Leningrade, Zelenograde, Tiumenėje, Jakutijoje įkurtą neformalią organizaciją "Rusija - Lietuva". Jie aplankė daugelį Lietuvos miestų. Juos ypač domino nelietuvių padėtis naujoje politinėje situacijoje. Jų išvada: irstant imperijai, valdžia sąmoningai kursto tarpnacionalinius konfliktus. Oficialiame pareiškime jie parašė: išvykstame iš Lietuvos būdami dar didesniais jos nepriklausomybės šalininkais.

- SSSR istorijos ir švietimo draugijos "Memorial" konferencija priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad SSSR vyriausybė tučtuojau atšauktų ekonomines sankcijas LIETUVOS Respublikai ir pradėtų konstruktivas derybas su PABALTIJOS respublikomis, iš principo pripažindama 1990 m. kovo mėn. 11 d. LIETUVOS AT nutarimus ir atitinkamus LATVIJOS ir ESTIJOS AT nutarimus.

- Spaudos konferencijoje WASHINGTON'E M. Gorbačiov'as aiškino, kad į LIETUVOS teritoriją įeina 5 sritys kurios priklausančios G u d i j a i. Stalinas užleides KLAIPĖDĄ, kurią Sovietų Sąjunga, pagal II Pasaulinio karo baigimo susitarimą gavo kaip KALININGRADĄ, (Karaliaučių) ir Rytų Prūsiją. Todėl keliamas klausimas, kad tos žemės būtų grąžintos Rusijai.

Birželio mėn. 4 d.

- Įkurtas Lietuvos Informacijos Institutas, kuris turėtų tapti nacionalinės informacijos centru.

Iki birželio mėn. 5 d.

- Antras bandymas įkurti SKUODE LKP (SSKP) organizaciją baigėsi nesėkmingai. Į steigiamąjį susirinkimą atėjo tik tai vienas mažeikietis.

- ESTIJOJE lankėsi JAV senatorius Deni De Conclini. Jis susitiko su PABALTIJOS valstybių atstovais.

- LENINGRADO miesto taryboje iš 370 jau išrinktų deputatų 65% remia Lietuvą, o 20% neapsisprendė.

- JAV KONGRESE stiprėja nusiteikimas visai nekreipti dėmesio į G. Bush'o ir M. Gorbačiov'o padarytus susitarimus, kol Sovietai neatšauks LIETUVOS EKONOMINĖS BLOKADOS. Senatorius Lloyd Bentsen, finansų komiteto pirmininkas, kuriam priklausė prekybos reikalai M. Gorbačiov'ui pasakė, kad susitarimų Senatas nepatvirtins, kol Sovietai nepakeis savo pozicijos Lietuvos atžvilgiu. Senatorius Dole pridėjo, jog senatoriai turi gauti geležinį užtikrinimą iš M. Gorbačiov'o, kad tikrai bus pradėti pasitarimai su LIETUVA DĖL JOS NEPRIKLAUSOMYBĖS.

- PARYŽIJE gyvenantis lenkų žurnalo "Kultūra" redaktorius ir Literatūros Instituto direktorius Jerzy Giedroyc tarp lenkų išeivijos JAV, Kanadoje, Anglijoje, Australijoje organizuoja piniginę paramą LIETUVAI.

/ bus daugiau /

5 psl.

LAPKRIČIO 23-IOJI LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Daug kartų minejome mūsų senosios Lietuvos karių žygius, vargingus metų metus pakliuvusių lietuvių į caro rekrutus, ne-karinių dalinių narsiuosius sukilėlius, Nepriklausomos Lietuvos garbingus mūsų kūrėjų-savanorių pulkus ir vėliau - gerai paruoštus, šaunius mūsų reguliarios kariuomenės karius...

Minėjome ir minime ypatingo pasiaukojimo ir narsos Miško Brolius ir Miško Seseris, kurių gyvenimas ir mirtis už savo tautą verti sakmių.

Dabar dar prisideda ir tie, kuriuos vis neatstojančiai vilioja ir grasinimais verčia jungtis į svetimųjų išsimusiomis taisyklėmis pagrįstus pulkus už Lietuvos ribų - Lietuvos jaunuoliai ir jų likimas.

Visa tai verta prisiminti, nes visa tai atveria ir kraštutinių aukų spindėjimą už idealą - NEPRIKLAUSOMOS, SAVAIMINGOS TAUTOS IR VALSTYBĖS.

Aukos sudėtos ir dar dedamos, nes tikima, jog mūsų - lietuvių tauta - buvo ir yra to verta. Trokštame ir tikime, kad ji ir toliau, beugdanti geriausias savo savybes, bus verta visokeriopų pastangų ir pasiaukojimo.

Lapkričio 23-iąją - prisiminkime juos visus su pagarba.

KALNIŠKES MIŠKAS

Zaliajam gegužų skleidės obelių žiedai,
Žiaurūs rusai mus užpuolė Kalniškių miške;
Šioj kovą partizanai, laisvės sakalai,
Už tėvų žemės rytojų kovėsi narsiai.

(Iš liet. partizanų dainos)

Už 1 km. į pietryčius nuo Krosnos prasideda Kalniškės miškas, iš šiaurės į pietus nusitęsias 7 km. ligi Juod-ezerio ežerėlio. Plačiausia miško vieta (4 km.) yra iš va-karų į rytus tarp Gudeliškės ir Stebulių kaimų. Miškas gerokai kalvotas; aukštumos prie Juodežerio siekia 153,4 m. virš jūros lygio. Auga pušys, eglės, beržai, ąžuolai, alksniai ir kitoki medžiai bei krūmai. Miškas gražus; jame stovyklaudavo Marijampolės skautai.

I-jo pasaulinio karo metu Kalniškės mišką gerokai iš-kirto vokiečiai, specialiai pravestų geležinkelio su išvež-dami medieną į Kronos lentpjūves, o iš ten į Vokietiją.

Kalniškės miško vardas iėjo į mūsų laisvės kovų isto-riją. Juozo Lukšos-Daumanto liudijimu (PARTIZANAI, II laida, 100-101 psl.) 1945 m. gegužės 16 d. šiame miške įvykusios smarkios kautynės, kurių metu 80 lietuvių par-tizanų kovėsi su daugiau kaip 400 enkavedistų. Partiza-nai buvo išsistiprinę Kalniškės miško aukštumoje, kur jie sutiko gausias ir stipriai ginkluotas rusų pajėgas, atzy-gjavusias iš Simno. Apsupti partizanai stokojo saudmenų, kuriais mūšio metu stengėsi aprūpinti moterys ir net vaikai, perbėgdami per rusų apsupimo žiedą. Visas kalna-gūbris buvo nusėtas kritusių bolševikų lavonais. Kautynės truko kelias valandas. Stokodami šovinių, partizanai pra-laužė gilius bolševikų apsupimo žiedus ir išsiveržė į laisvę. Šalia kovotojų vyrų nemažiau narsios pasirodė ir mote-rys. Iš jų minima partizanų vado Lakūno žmona, buvusi mokytoja. Pamačiusi kritusių lietuvių kulkosvaidininką, ji užėmusi ginklą, svarbų postą ir vėl sėkmingai nukreipusi ginklą į priešus; ji saudužiusi ir tada, kai bolševikai suzei-dė apidvi jos kojas. Šalia jos narsiai kovojusi partizanė Pušėlė. Kautynėse krito didesnioji laisvės kovotojų dalis, jų tarpe dalinio vadas Lakūnas ir minėtos partizanės. Kritusiųjų lavonai pakasti Kalniškės miško kalnelyje.

Kautynių vietoje liko tik išlaužytas miškas. Šis laisvės ko-votojų žygis plačiai nuskambėjo per visą Lietuvą ir į žmonių dainas pateko:

Dudeno kulkosvaidžiai, griaucė perkūnai,
Ir kryžium suvirto svyrrokučiai beržai,
Kulkosvaidžiams grojant, Pušėlė pravirko,
Pakirto beširdė ją priešo kulka...

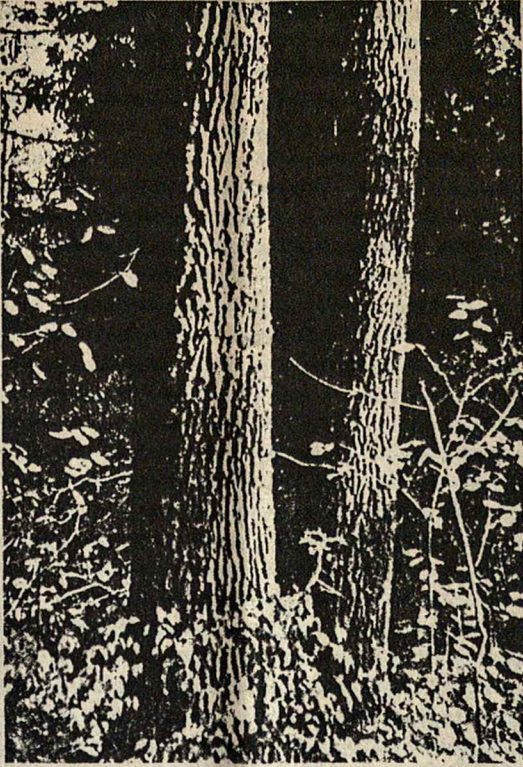
Nors nielsvosios akys jaunystės užgeso -
Gegužio baltųjų žiedų nematys:
Ilgai minės priešas tą mūšį ir vietą,
Kur grūmės, kaip liūtas, Lakūno būrys.

Sese, pink vainiką žalia, atnešk paslapčia,
Broli, juoda medžio kryžių pastatyk nakčia.
Tu lakštute, aplankyki kapą vakarais,
Suok dainelę liūdną, graudžią naktį ir rytais.

/ IŠ MŪSŲ LIETUVA III t., Br.Kviklys/

● Bostoniškė Lietuvių En-ciklopedija pažymi, kad Kalniškės - Dzūkijos miškas-pasižymi ypač pušimis, eglėmis, o taip pat ir ber-žais, alksniais ir drebulė-mis bei ąžuolais. Miško ir apylinkių žemės labai kalvotos.

Ir taip , jau taip vadi-namojo civilizuoto amžiaus 2.000- Čiui artėjant, vėl galime vadinti savo miškus - šventaisiais miškais, ku-rie ir žmonėms tapo arti-miausiais globėjais, lyg broliais, sunkiausioje valan-doje...

Kalniškės miškas

/ IŠ LIETUVIŲ LIAUDIES DAINYNŲ, III t./

IŠJOJO KAREIVĖLIS

Išjojo kareivėlis
Į didžią vainelę,
Ir nukirto kareivėliui
Vainelėj galvelę.

Visi ponai karininkai,
Darykit rodelę,
Pakavokit kareivėlį
Ant aukšto kalnelio.

Apsodinkit jo kapelį
Baltais radastėliais,
Kad atlėkus gegužėlė
Turėt kur kukuoti.

Kad atlėkus gegužėlė
Turėt kur kukuoti,
Kad ateitų motinėle
Gailiai gailiai verkti.

- Kelkis, kelkis, sūnaitėli,
Iš aukšto kapelio,
Užrūdijo aukso žiedas
Ant baltų rankelių.

- Nesikelsiu, motinėle,
Nesikelsiu , širdele, -
Užbyrėjo baltos smiltys
Ant mano akelių.

- Kelkis, kelkis, sūnaitėli,
Iš aukšto kalnelio, -
Atažvengia bėras žirgas,
Nori abrakėlio.

OI KAREIVI, KAREIVĖLI

- Oi kareivi, kareivėli,
Kur nakvojai šią naktelį,
Oilia lylia, oilia lialia,
Kur nakvojai šią naktelį?

- Žalio girioj puo jėglele,
Šautuvėlis puo galvele,
Oilia lylia, oilia lialia,
Šautuvėlis puo galvele.

Šautuvėlis galvą spaudžia,
Durtuvėlis šoną graužia ,
Oilia lylia, oilia lialia,
Durtuvėlis šoną graužia.

- Oi kareivi, kareivėli,
O ką valgei pusrytėlio,
Oilia lylia, oilia lialia,
O ką valgei pusrytėlio?

- Juoda duona sudžiovyta,
Juoda kava nesaldyta,
Oilia lylia, oilia lialia,
Juoda kava nesaldyta.

(Jucaičių apylinkė, Šilutės raj.)

Kalniškės Mūšio 1945 m. gegužės mėn. 16 d. žuvusiems partizanams už Lietuvos laisvę parinklas, pastatytas 1990 m. Simno parapijos kapinėse buvusio Kalniškės dalyvio-par-tizano Vytauto Vyšniausko ir talkininkų

Paminklo šventinimas

Žuvusiųjų vardai paminklo lentoje

VOKIETIJOS MAŽĖJIMAS NUO 1918 METŲ

Vakarų ir Rytų Vokietijos buvo sujungtos į vieną fe-deralinę Vokietijos respubliką 1990 m. spalio mėn. 3 d. Galima pasekti Vokietijos mažėjimą nuo 1918 m., t.y. - pralainėtojo I-jo Pasaulinio karo pabaigos.

1914 m. Antrasis Vokiečių Reichas užėmė 540,858 kv. km. plotą.

1919 m. Vokietijos (kartais vadinama Weimaro) res-publika užima 470,544 kv. km. plotą.

Sumažėjo 70,314 kv. kilometrais.

Prancūziją atgavo Lotaringijos - Alzaso sritį, Belgija gavo Eupen ir Malmedy apskritis (šias apskritis buvo ga-vusi Prūsija per Vienos kongresą 1815 m., gyventojai kalba vokiškai). Prancūzija gavo anksčiau minėtas sritis iš Austrijos Habsburgų 1648 m., per Westfalijos taiką 30 Metų karui pasibaigus. Prarado 1871-72 metais per Prū-sijos-Prancūzijos karą.

Daniją atgavo Šiaurini Šlezvigą per plebiscitą. Danija valdė visą Šlezvigą-Holšteina iki 1864 m. karo su Prūsija ir Austrija.

6 psl.

Lietuva gavo Klaipėdos krašto tris mažas apskritis. Lenkija gavo Poznanės sritį ir Pomereliją arba Pama-rėlius, vėliau žinomas kaip lenkų koridorium, t.y. tas žemės, kurias Prūsija gavo per tris Lenkijos-Lietuvos padalijimus. Bet negavo Rytprusių Elbingo, Marienburgo ir Warmes vyskupijos (centras Braunsberg'as), kuriuos valdė nuo 1466 m. Melno taikos iki padalijimų. Į lenkų koridorių įėjo ir vokiškas miestas Danzig'as su laisvo miesto statusu.

Be to, Lenkija gavo Soldau valsčių (501 kv. km.) iš Rytprusių, kur mozarai, apgyvendinti istustėjusiose prūsų žemėse, balsavo už Lenkiją. Dauguma mozarų, gyvenusių apie vadinamąs Mozarų ežerus, jau buvo suvokietėję ir balsavo už Vokietiją.

Lenkija dar gavo per plebiscitą Aukštosios Silezijos rytinę dalį - 3213 kv. km. Šio plebiscito tikrumas kai kurių yra ginčijamas.

Ambasadorių Konferencija priskyrė Lenkijai maždaug pusę iš mažytės Tešino kunigaikštijos. Kunigaikštijos plo-tas buvo 2200 kv. km. Kitą pusę priskyrė Čekoslovakijai. Šią kunigaikštiją valdė Austrija. Ta pati Ambasadorių

Konferencija priskyrė Vilniaus kraštą Lenkijai.

Adolfas Hitleris pakeitė Vokietijos respubliką į Tretįjį Reichą. Prie Vokietijos buvo prijungta Austrija, Čekija ir Klaipėdos kraštas.

1939 m. rugsėjo 1 d. Vokietijos plotas buvo 659,716 kv. km. Bet jai to buvo negana. A. Hitleris, pasitelkęs Sovietų Sąjungą, griebė Lenkiją ir tuo ižiebė II-įj Pasauli-nį karą.

Tretysis Reichas 1945 m. gegužės mėn. 8 d. kapitu-liavo. 1945 m. Sąjungininkų okupuota Vokietija - 356,759 kv. km. plotą.

Vėliau Vokietija pasidalino į Vakarų Vokietiją, plotas - 248,497 kv. km. ir Rytų Vokietiją, plotas 108,262 kv. km.

1990 m. spalio mėn. 3 d. abi Vokietijos oficialiai su-jungtos į federalinę respubliką, kurios plotas toks pat kaip 1945 m. karui pasibaigus: 356,759 kv. km.

Taip priešhitlerinės Vokietijos plotas sumažėjo 113,885 kv. kilometrais. Ji prarado Rytprūsius, Sileziją ir didesnę dalį Pomeranijos. Vokietijai palikta Vakarų Pomeranija.

R. Bulovas

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Būrelis gydytojų prie VYTAUTO DIDŽIOJO paminklo. KAUNE, LAISVĖS ALĖJOJ ši rudenį lietuvių gydytojų suvažiavimo metu. Žemiau - montrealietis dr. Remigijus Satkauskas su artimaisiais prie KAUNO pilies, kurios liekanos dabar apsaugomos stogeliais nuo oro sąlygų.

LIETUVOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIME

Š.m. rugsejo mėn. 28- spalio mėn. 20 d.d. dr. Remigijus Satkauskas lankėsi Lietuvoje. Kelionės metu jis dalyvavo VII-tajame Lietuvos Gydytojų Suvažiavime, įvykusiame Kaune 1990 m. spalio mėn. 7-14 d.d. Į šį suvažiavimą dėl blokados atidėta rudenį, susirinko apie 2.000 Lietuvos gydytojų bei svečių iš 28 pasaulio šalių.

Suvažiavimas prasidėjo Mišiomis Lietuvos gydytojų atminti Kauno bazilikoje, kurių metu buvo pašventinta Lietuvos Gydytojų Sąjunga vėliava.

Iškilmingas suvažiavimo atidarymas įvyko Sporto Halėje.

Visą savaitę daugiau nei 500 gydytojų skaitė pranešimus įvairiose sekcijose, nagrinėjo ne tik grynai medicinines problemas, bet ir naujos sveikatos apsaugos sistemos Lietuvoje koncepciją. Buvo dirbama chirurgijos, traumatologijos-ortopedijos, kardiologijos, onkologijos, gydytojų ruošimo, motinstės, medicinos istorijos, higienos ir kitose sekcijose.

Suvažiavimas vyko Kauno Medicinos Akademijos ir Vytauto Didžiojo Uni-

versiteto mokymo bazėse. Suvažiavimo darbą gana plačiai nušvietė Lietuvos Televizija, ypač didelį dėmesį skirdama Lietuvos valdžios, suvažiavimo organizavimo komiteto ir svečių iš užsienio diskusijoms prie Apskrito Stalo, kur labai dalykiškai buvo šnekėta apie užsienio gydytojų pagalbą Lietuvai.

Dr. R. Satkauskas gydytojų ruošimo sekcijoje taip pat skaitė mokslinį pranešimą apie užsienyje baigusiu mediciną studijas įjungimą į Kanados sveikatos apsaugos sistemą, tuo išskeldamas papildomus sunkumus, iškiliančius Lietuvos medikams.

Suvažiavimo metu buvo surengtos ir įvairios ekskursijos, susipažinimai su Kauno įžymybėmis, žiūrėti spektakliai Kauno Dramos Teatre. Pabaigoje, norintieji galėjo keliauti į Kuršių Neriją, aplankant Paneemunės pilsį (Raudonės, Vytėnų, ir kt.).

Susumuojant, galima pasakyti, kad kauniečiai idėjo daug pastangų organizuojant šį didžiulį renginį, kuris turėtų prisidėti prie tolimesnio Lietuvos gyventojų sveikatos gerinimo.

ar Sartys girdėjo tą trumpą mano pokalbį su Gasucina, nes jis per pertrauką sėdėjo ant kitos avių krūvos, gana atokiai nuo mudviejų arpo, prie kurio buvo priėjusi Gasucina. Greičiausiai jis buvo įtrauktas į liudytojus tos moters nurodymu, kaip mano darbo porininkas... Stebėjau, kad mano parapijietis, tardymo kabinete paliudijęs mano nenaudai, buvo taip gerai nusiteikęs, tartum kažkam gerą paslaugą padaręs. Patenkintas buvo ir tardytojas, kad viskas taip sklandžiai eina. Jis susisuko "bankrutę" ir paplekšeno per kišenę ieškodamas degtukų. Tai pastebėjo Sartys, tuojau išsitraukė degtutę, vieną degtuką išiebiė ir džiugiai pasitarnavo tardytojui. Sunku buvo suprasti, kodėl jis taip daro, kodėl taip stengiasi įtikti tardytojui. Tik po dešimties metų sužinojau, kad jį jau Pirogovas įtikino, esą Gustainis gyvas negrišias, jis skirtas sunaknimui. Todėl, liudydamas prieš mane, Sartys, matyt, norėję tik gero - kad greičiau mano kančios pasibaigtų, nes, siaip ar taip, esu viršininkų pasmerktas žūti...

Paskutinis akistatos stovybinio ūkio darbų vykdytojas Stepanas Plusninas, buvęs mano viršininkas, kartais man rodęs daug palankumo, kartais kažkodėl troškęs atsistoti ant mano lavono. Tardytojas klausinėjo, ką jam Gustainis pasakojęs apie buržuazinius krastus. Galimas daiktas, Plusninas per daug ir nemelavo tvirtindamas, kad Gustainis gyvas gyvenimą kapitalo šalyse. Mat, pasiūlytas mane į svečius, Plusninas klausinėjo, ką idomaus aš matęs važinėdamas po Europą. Gerai žinodamas, kad Plusninas palaiko ryšius su NKVD, savo pasakojimuose buvau atsargus, iš tolo vengiau ideologinių ar politinių temų. Užtat drąsiai pasakojau apie Paryžiaus papročius, apie prancūzų virtuvės prasmą, apie madą, apie kabaretus ir kafešantanus, kas mano manymu, negalėjo būti palaikyta antitarybine agitacija. Plusninui atrodė kitaip, tačiau jis negalėjo nurodyti jokio liudytojo, kuris būtų galėjęs tą "kapitalistinę propagandą" patvirtinti. Aš tuo pasinodavau ir visa tai griežtai paneigiau.

Tad ir po akistatos su kaltinimo liudytojais jokios naujos kaltinamosios medžiagos prieš mane neatsirado. Kaltinimą tardytojas suformulavo taip: "Agitacija: voschvaleniję žizni v buržuaznych stranach i kleveta na žizn rabočich v Sovetskam Sojuze", žodžiu, BK 58 str. 10 p.

Tuo tardymas galėjo ir baigtis. Vadinamojo nusikaltimo jau užteko dešimties metų bausmei. Tikėjau, kad dabar tardytojas duos man pasirašyti 206-ąjį straipsnį, kuris reiškia bylos tardymo užbaigimą.

Po akistatos su liudytojais tardytojas porą dienų mane visai paliko ramybėje. Net sveikėsi pasijutau kameroje. Plepėjau tai su Dovydu, tai su Rasteniu, tai su Barzda ar kitais kameros draugais. Jau buvau bepradedęs svajoti, kaip išeisiu į lagerį, turėsiu progos bent savo šeimai ir giminėms pranešti, kur esąs. Bet štai vieną vakarą, po komandos "Otboi!", prasivėrė kameros langelis, ir jau pažįstamas moteriškas balsas paklausė:

- Na bukvu G?

- Atsilepiu, ir mane vėl nuvedė į tardytojo kabinetą. Vėl taburetė kertėjo, ant kurios tiek kartų sėdėjau, kaip liepta, ramiai, išsitemęs, rankas pasidėjęs ant kelių, atsilosti nebūdavo į ką, nes tardytojas tyčia atitraukdavo taburetę toliau nuo spintos.

Prieš pradėdamas savo įprastinį seansą su tardomuoju Filimonovas demonstratyviai, neskubėdamas nusisėgdavo nuo diržo naganą ir pasidėdavo jį ant stalo. Be to, ant

Dadža žm. LA

stalo paparastai gulėdavo vidutinio didumo suomiškas peilis, kuriuo tardytojas mėgdavo pažaišti, lyg neturėdamas ką veikti. Neabejojau dėl to karštojo ir salto ginklo paskirties šioje situacijoje - tai gąsdinimo ir psichinio poveikio priemonė. Iš senų kalinių lagerininkų buvau girdėjęs, kad kalėjimo tarnautojams ir visiems asmenims, einantiems pas kalinius, yra griežtai uždrausta išnešti bet kokią ginklą, kadangi kaliniai gali jį atimti, nužudyti sargus ir pabėgti. Todėl aš labai abejodavau, ar tas tardytojo revolveris užtaisytas. Tačiau man tai ir nebuvo svarbu, nes pabėgti neturėjau kur, tarydotoją užpulti taip pat nebūčiau galėjęs, nes buvau gerokai silpnesnis už jį. Tada atrodžiau jau gerokai prinokęs klipatelė, vėjo lengvai papučiamas. Mintys sukosi tik viena kryptimi: kaip nors greičiau iš čia išeiti, patekti į lagerį, susižinoti su savaisiais, gauti paramos, kaip nors išgyventi iki tos pažadėtosios visuotinės pokarinės amnestijos, grįžti į šeimą ir numirti kaip žmogus. Jokie ižiedinėjimai, jokie išjuokimai, žmogaus orumo žeminimas tardymo kabinete manęs jau neveikė.

Kartą tardytojui prireikė trumpam iš kabineto išeiti. Jis prisisėgė prie diržo savo revolverį, o mane saugoti paliko kalėjimo valytojai, kuri tuo metu ilgakote beržine sluota šlavė koridorių.

- Kai tik bandys bėgti, tu jam su šluota per guogę, per guogę! - įpareigojo valytoja tardytojas, ir abu pasileido kvatotis.

Jų ižiedžiamas juokas manęs nė kiek nejaudino. Tačiau kai grįžęs tardytojas pradėjo savo įprastinę slyksniausių keiksmazodžių tiradą mano adresu dėl to, kad jam nusibodė su manim gyvu terliotis, mane persmelkė mintis kad tikrai gali išsipildyti tardymo skyriaus viršininko labai ciniškas pareikštas išėjimas:

- Jei neprisipažinsi, mes pirmausia suaušinsime tavo psichiką, o paskui sunaikinsime tavo fizišką ir išmesime į šiukšlių duobę! Ir niekas už tai mūsų nekaltins, niekam tu nepasiskusi.

Kartais užeidavo noras pasitraukti iš tokio gyvenimo. Bet doroviniai principai man neleidavo rimtai svarstyti savijudybės reikalo. Bijojau ir būti nužudytas, nežinomoje vietoje išmestas į šiukšlių duobę, kaip su daugybe į mane panašių jau buvo atsitikę. Jaučiau, kad mirties galimybė visai arti, nepaisant mano norų kaip nors sulaukti tos visuotinės pokarinės amnestijos. Jei čia numirsiu, niekas iš mano giminiių, iš mano šeimos narių ir iš mano buvusių draugų niekuomet nesužinos, kaip ir kur nutrūko Gustainio gyvenimo siūlas, kur jis palaidotas. Akyse stovėjo taip vaizdžiai Medvedevo nupaskotos kalinių laidojimo scenos, kai jų nuogi lavonai su styrančiomis rankomis ir kojomis sumetami į bendrą duobę, vyrų užimtas, moterų ant viršaus. Galbūt ir ant manęs bus užmestas kokios nors nelaimės lavonas ir ta proga duobkasiai ištars kalėjimuose bei lageriuose plačiai žinomą formulę: P.doj nakrylsia, otmajalsia bedniaga... Ne, turiu išlikti! Ir visos mano gyvybinės jėgos koncentravosi į šią tikslą. Jokie kiti dalykai, jokios didžiosios pasaulinės problemos nerūpėjo. Nedomino nei menas, nei filosofija. Net mylimos šeimos reikalai, jos vargai, kuriuos aš ir kalėjime būdamas nujaučiau, manęs kažkaip nejaudino. Gal dėl to, kad žinojau ničnieko negalįs jiems padėti, jie net nežino, ar gyvas tebesu...

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRĄŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS, REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,

310 Rathburn Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2L8

***** Valentinas Gustainis *****

BE KALTĖS

/ Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš: neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

/ tęsinys /

Po Gasucinos prieš mane liudyti įėjo Vladas Sartys. Tas, dar palyginti jaunas vyras, buvęs mano parapijietis, krikštytas Griskabūdžio bažnyčioje, kaip ir aš, į tardytojo kabinetą įėjo itin linksmai nusiteikęs. Šviežiai nusiskutęs, ant susnesiotų drabužių apsilvkęs ligtoji nematytą brezenčinį apsiaustą, apsiavęs savo darbo klumpėmis. Tardytojas vėl pakartojo trafaretinius klausimus. Abudu pasisakėme, kad jokių asmeninių nesupratimų ligšiol tarp mūsų nebūta. Sartys, paprastai niūrokas vyras, atsakinėjo labai žvaliai. Jis patvirtino girdėjęs Gustainį sakant, jog jam Lietuvoje buvę geriau, negu tremtyje. Aš neprotestavau, nes tai jau pats buvau prisipažinęs ir patvirtinęs liudytojos Gasucinos akivaizdoje. Tačiau širdyje tikrai abėjau, 1990.XI.14

Lietuvių Namų Žinios

• **SLAUGOS NAMŲ** va-
jaus popietę ruošia LN
Moterų ir Vyrų būreliai
**gruodžio mėn. 2 d., sekma-
dienį, 2:30 val.p.p., Kara-
liaus Mindaugo menėje.**
Numatoma įvairi programa,
baras, loterija, sušėtiniai
užkandžiai bei pyragai.

Norintieji prisidėti su
užkandžiais ar pyragais
kreipiasi į bilietų platinto-
jus: B. Abromaitienė, tel: 532
4793, V. Drešerj - 233-3334
Ald. Jankaitienė - 762-9183
arba LN sekmadienį po-
pietėse.

• LN yra paliktas vyriškas
paltas ir lietpaltis. Teirautis
skambinant LN vedėjui
T. Stanuliui tel: 532-3311.

• Sekmadienio popiečių
PIETUS ruošiami įprasta
tvarka - nuo 11:30 val.r.
iki 2:30 val.p.p. Svetainė
LOKYS atidaryta nuo 11:30
v.r. iki 6 val.v.

• LN valdyba posėdžiavo
lapkričio mėn. 15 d., ket-
virtadienio vakare.

• LITUANISTINIAI KURSAI
Toronte vyksta Michel
Power St. Joseph's gimnazi-
joje, pirmadienio ir trečia-
dienio vakarais X ir XII
skyriams.

Daugiau informacijų
gausite pas G. Paulionienę,
tel: 249-1305.

• **LAPKRIČIO** mėnuo yra
skiriamas 1991 m. solidarū-
mo įnašo KLB surinkimui.
Šis įnašas yra reikalingas
KLB valdybos darbų para-
mai. Ne tik tai praaištyje,
bet ypatingai šiais metais
be tų įnašų nebūtume ga-
lėję atlikti būtiniausių
darbų. Kiekvienas Lietuvių
Bendruomenės narys prašo-
mas įteikti arba atsiųsti
savo \$10 mokestį.

LINKUVIEČIŲ DĖMESIUI

VILNIUJE įsteigtas Linkuviečių Klubas, vadovauja-
mas Teodoros Šomkaitės - Katilienės, rūpinasi pastatyti
paminklą LINKUVOJE gimnazijos įsteigėjo ir buvusio
ilgamečio direktoriaus IGNO BRAZDŽIŪNO atminimui.

Klubo valdyba prašo ir užsienyje gyvenančių lin-
kuviečių paramos. Padėkime jiems, skirdami bent \$100
vienkartinę auką. Tai bus didelė parama mūsų broliams
linkuviečiams.

Čekius rašyti "Club Linkuva" vardu ir siųsti:
PASAULIO LIETUVIS - Club Linkuva,
7 Glenview Lane, LEMONT, IL, 60439, USA

LAIKRAŠČIO "Nepriklausoma Lietuva" AUKSINIO JUBILIEJAUS MINEJIMAS

Stepas V a r a n k a

Minėjimą surengė "NL"
laikraščio Rėmėjų Būrelis
š.m. spalio mėn. 27 d., 6
val.v., Toronte Lietuvių
Namuose.

Minėjimo programa
buvo trijų dalių: oficialioji,
meninė ir pramoginė. Mi-
nėjime dalyvavo apie 150
tautiečių. Vakaro pranešėja
buvo pakviesta būti Ieva
Adomavičienė.

Oficialioji dalis

Rėmėjų Būrelio šiome-
tiniam p-kui L. Norvaišai-
Giriniui po operacijos dar
nesustiprėjus, minėjimo
atidarymui tarti trumpą
žodį ir sveikinimą Būrelio
buvo pakviestas Steponas
Varanka. Pasveikinęs sve-
čius ir viešnius, bendruo-
menės atstovų veikėjus,
dvasiškius, konsulą ir visus
spaudos rėmėjus, tarė:
"Nepriklausoma Lietuva"
gimė prieš 50 metų čia,
Toronte. Tuo metu Europoje,
Lietuvos pašonėje, vyko
baisi karo audra. Lietuvoje
jau šeiminkavo komunis-
tai, o NKVD naikino lietu-
vių tautą.

Esantieji Kanadoje,
Toronte, negausūs lietuviai
imigrantai, netekę ryšių
su tauta, ryžosi leisti savo
lietuvišką laikraštį, kuris
juos, išblaškytus po plačią
Kanađą, sujungtų glaudes-
niais ryšiais.

Šeimos ir artimieji pa-
laiko ryšius laiškais. Dides-
niam tos pačios tautybės
žmonių skaičiui - reikalin-
gas laikraštis. Čia reikia
paminėti, kad ši lietuvių
imigrantų sumanymą nuo-
širdžiai rėmė ir prie jo
leidimo prisidėjo tuometi-
nis Lietuvos garbės konsu-
las Kanadoje plk. G. L. P.
Grand-Suttie.

Sumanymas tapo realy-
be. Sunkūs ir vargingi buvo
laikraščio pirmieji žings-
niai. Nežiūrint visų kliūčių

ir nesusipratimų, "NEPRI-
KLAUSOMA LIETUVA"
savo pasirodymu sustiprino
ir glaudžiau subūrė esan-
čius Kanadoje mūsų tautie-
čius. Netrukus laikraštis
dėl srovinių nesusipratimų
persikėlė į Montrealį.

Šia, auksinio jubiliejaus
proga, sveikinu laikraščio
dabartinę ilgametę redak-
torę Birutę Nagienę, redak-
cijos ir administracijos
darbuotojus, taip pat išti-
kimus bendradarbius ir
rėmėjus, linkėdamas vi-
siems geros sveikatos, iš-
tvermės tęsti šį kilnų ir
garbingą darbą mūsų tėvy-
nės Lietuvos gerovei ir
jos laimei. Tėlaimina jus
visus Aukščiausias.

Toliau - Lietuvos gen.
konsulo Kanadoje Hario
konsulo Kanadoje Hario
Lapo sveikinimas:

"Sveikinu visus susirin-
kusius paminėti Kanados
I-ojo lietuviško laikraščio
"NL" 50-metį. Laikraštis
gimė Sovietų tankams 1940
m. okupavus Lietuvą. Per
visą vergijos laikotarpį
"NL" ištikimai puoselėjo
nepriklausomos Lietuvos
idėją ir lietuviybės išlaiky-
mą Kanadoje ir išeivijoje.

Pereitą šeštadienį Krem-
liuje vyko II-asis Konsulta-
cinis suėjimas. Sovietų
Sąjungai vadovavo jos min.
p-kas Ryžkov'as, o Lietu-
vos Respublikai AT p-kas
Vytautas Landsbergis.

Buvo aptarta Lietuvos
vyrų rudens šaukimas į Rau-
donąją Armiją, atsižvelgta
į kitą galvojančių mažu-
mų nuomones, užsieniečių
įvažiavimą, muitines. Nors
pasitarimai, anot Reuter'io
agentūros buvo karšti, ta-
čiau abi pusės sutarė, kad
derybos dėl Lietuvos ateit-
ies galėtų prasidėti lapkri-
čio mėnesio 3-oje savaitė-
je.

Lietuvos delegacija
reikalauja, kad ją pripažin-
tų atstovaujanti Lietuvos
Respublika, bet ne LTSR.

Delegacijos p-kas V.
Landsbergis pareiškė, kad
Ryžkov'as bereikalingai
sugaišo daug laiko, bandy-
damas prikalbinti lietuvius,
kad jie tartųsi kaip LTSR
atstovai su Maskva.

Tai yra pats svarbiau-
sias principas - išgauti
iš Sovietų Sąjungos, kad
mūsų delegacija atstovauja
Lietuvos Respublikai.

AT p-kas V. Landsber-
gis, siekdamas to tikslo,
buvo priimtas kaip Lietu-
vos Respublikos presiden-
tas Prancūzijos prezidento
F. Mitterand'o.

Lapkričio mėn. 13 d.
jis bus priimtas Didžiosios
Britanijos min.p-kės That-

cher, po to numatytas
pasimatymas su prez. G.
Bush'u ir, gal būt, su
Kanados min.p-ku Br. Mul-
roney.

Sveikindamas "NEPRI-
KLAUSOMOS LIETUVOS"
redakciją, darbuotojus,
rėmėjus, linkėdamas jiems
sėkmės ateities darbuose,
aš esu tvirtai įsitikinęs,
kad netrukus laikraštis
paskelbs džiugią naujieną:
SOVIETŲ SĄJUNGA PRI-
PAŽISTA NEPRIKLAUSO-
MA LIETUVA."

Sveikino KLB Krašto
Valdybos vardu A. Vaičiū-
nas:

"Pirmą negu buvo Kana-
dos Lietuvių Bendruomenė,
"Nepriklausoma Lietuva"
jau dirbo visuomenės švieti-
mo ir Lietuvos laisvinimo
darbą.

1940 m., Lietuvai pra-
radus savo nepriklausomybę
gimė šis laikraštis "Nepri-
klausoma Lietuva". Kuklią
pradžią turintis laikraštis,
kurio pirmasis numeris
paliko tauraus lietuvių
išeivio Viktoro Dagilio
namus 1940 m. vasario
mėnesį, dar ir šiandien
lanko lietuvių ne tik tai
Kanadoje, bet ir visame
laisvame pasaulyje. Lanko
jis ir laisvėjančios Lietuvos
namus.

Šiandien, minėdami
šių taip gražią "NL" su-
kaktį, grįškime atgal į
1940 metus, prisimindami
pirmųjų išeivių rūpesčius
išlaikyti lietuvių Kanadoje.

Kaip anuomet, taip
ir šiandien iš išeivių lietu-
vių daug pagalbos tikisi
Lietuva, tačiau be lietuviš-
kos spaudos, be lietuviško
žodžio, be lietuviškų orga-
nizacijų ir institucijų grei-
tai išnyktų ir išeivijos dar-
buotojai, ir lietuviškoji

PADĖKA

Laikraščio NEPRIKLAUSOMA LIETUVA Rėmėjų
Būrelis su talkininkais Toronte suruošė iškilmin-
gą SPAUDOS VAKARĄ, minint jo leidimo 50 metų
s. m. spalio mėn 27 d. Lietuvių Namuose, Toronte.

VISIEMS to vakaro rengėjams, rūpestingai suor-
ganizavusiems ir gražiai pravedusiems oficialią ir
meninę programą dalį - NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME,
suprasdami, kaip nelengva visa tai atlikti.

VISIEMS, pasveikinusiems prasmingais žodžiais "NL"
darbuotojus ir pareiškęsiems gražius linkėjimus, esa-
me GILIAI DĖKINGI, kaip ir atvykusiems į šį SPAU-
DOS VAKARĄ, prisidėjusiems gera nuotaika, inorali-
ne ar fianansine parama.

Su pagarba -

"NL" Leidimo Bendrovės Valdyba,
Redakcija ir darbuotojai.

veikla.

Skaitykime ir platinki-
me lietuvišką spaudą. KLB
Valdybos įgaliojimas, seniau-
siam lietuviškam laikraš-
čiui Kanadoje linkiu ir

toliau žvesti ir puoselėti
lietuvių šiame svetingame
krašte. Ilgiausių metų "Ne-
priklausomai Lietuvai!"

/ bus daugiau /

• Š.m. Spalio mėn. 24
d. Lietuvos Kankinių P-
jos klebonijoje vyko Kana-
dos lietuvių katalikų kunigų
vienybės metinis suvažiavi-
mas. Dalyvavo 13 kunigų
iš Kanados ir po vieną

svečių iš Lietuvos ir JAV.
Pagrindinį pranešimą
padarė pirm.kun.dr. V. Ski-
landžiūnas, jo pranešimą
papildė Panevėžio katedros
klebonas ir dekanas, viešė-
jęs tuo metu Kanadoje
prel. J. Antanavičius.

Mažosios Lietuvos Fondas

217 BEDBROOK AVE, MONTREAL-WEST, QUE., CANADA H4X 1S2

Paskutiniu laiku aukėjo: \$250 - Kanados Lietuvių Fon-
das (iš viso \$1250); po \$100.- A. O. Jankūnas (iš viso
\$300.-), J. Purvins (iš viso \$500.-), J. Deckys (iš viso
\$250.-), U. Vilkenė (iš viso \$400.-), M. Pareigis (iš viso
\$150.-); po \$50.- H. Glazė (iš viso \$150.-), Vyt. Aušro-
tas (iš viso \$70.-), L. Kunnapuu (iš viso \$150.-), R. Vo-
ges-Žviliutė (iš viso \$250.-); \$25.- J. P. Baltuonis (iš viso
\$125.-); \$20.- J. Jurėnas (iš viso \$120.-); \$16.87 - P. ir
J. Tamašauskai; \$10.37 - D. Gintas.

FONDO VALDYBA nuoširdžiai dėkoja už papildytus ir
naujus įnašus.

Mažvydo Biblioteka Vilniuje, 1990.IX.12 d.

MIRUSIOJO ATMINIMUI AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

• A.a. Juozo JASINEVIČIAUS atminimui brolis
Leonas ir šeima paaukojo \$100(US); I.V. Ignaičiai - \$25;
• H. Šiaurys, paaukodamas \$1.000,- papildė įnašus
iki \$ 2.000.

VISIEMS nuoširdžiai dėkoja

KLF

MIRUSIOJO ATMINIMUI, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

A.a. Petro JOKŠOS atminimui - \$ 50 - Adelė,
Edmundas ir Gražina Petrauskai.

Nuoširdžiai DĖKOJA

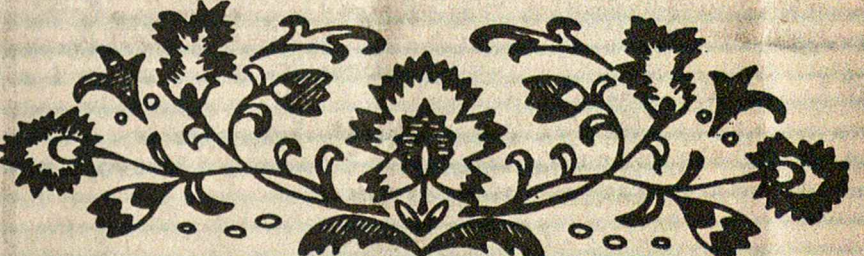
KLF

PAPILDĘ ĮNAŠUS Į KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ:

Dr. J. Sakalauskas - \$500,- tuo papildydamas savo
įnašus iki \$ 2.000.

Nuoširdžiai DĖKOJA

KLF

DAUGINIS

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Dauginis - telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėlius
10 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
10 1/2% už 1 m. term. indėlius
10 3/4% už 2 m. term. indėlius
10 1/4% už 3 m. term. indėlius
11 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 1/2% už 1 m. GIC invest. pažym.
11 1/4% už 2 m. GIC invest. pažym.
11 1/4% už 3 m. GIC invest. pažym.
9 1/2% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 1/2% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind
11 1/4% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind
11 1/4% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind
9 1/2% už namų planą - OHOSP (v.r.)
8 1/2% už taupymo sąskaitą
9 1/2% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines
paskolas nuo... 13 1/2%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages):
su nekeičiamu
nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 13 1/2%
2 metų 13 1/2%
3 metų 13 1/2%

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 13 %
(variable rate)

Asmenines paskolas
duodame iki \$65,000 ir
mortgičius iki 75% įkai-
nato turto. Kitos pasko-
los: (Line of Credit) ir an-
rieji mortgičiai.

AKTYVAI VIRŠ 79 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų namų gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000.
Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-
kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlai-
dos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais -
nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais -
nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.
po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais -
nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais -
nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.;
sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE:
Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 10 %
180-185 d. term. ind. 10 1/4%
1 metų term. indėlius 10 1/2%
2 metų term. indėlius 10 1/4%
3 metų term. indėlius 10 1/4%
1 metų GIC-met. palūk. ... 11 1/2%
2 metų GIC-met. palūk. ... 11 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. ... 11 1/4%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 11 %
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 9 1/2%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 1/2%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 11 1/4%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 11 1/4%
Taupomąją sąskaitą 8 1/2%
Kasd. pal. taupymo sąsk. ... 9 1/2%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki... 5 1/4%

IMA UŽ:

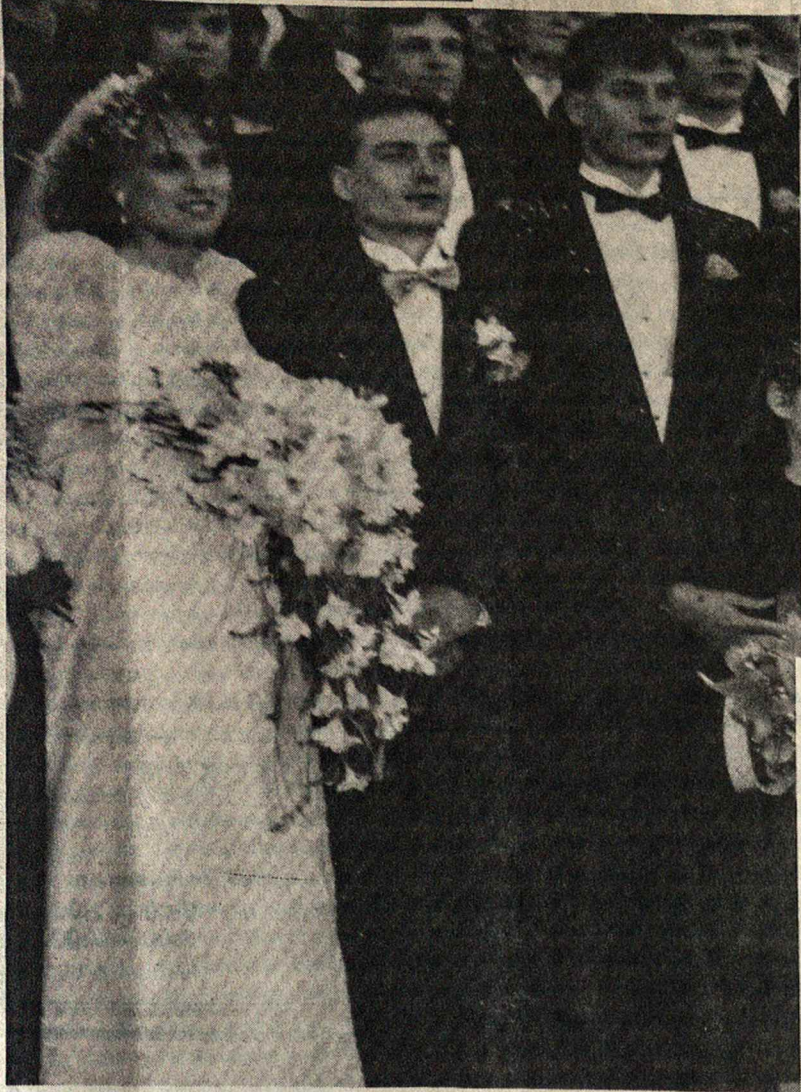
Asmenines paskolas
nuo 13 3/4%
Sutarties paskolas
nuo 13 3/4%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13 1/2%
2 metų 13 1/2%
3 metų 13 1/2%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 13 %

Draudžiame asmenines ir su-
tarties paskolas iki \$15,000
ir namų gyvybę iki \$2,000 už
santaupas laikomas šėrų, če-
kių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkai-
nato turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders)
ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokestį už lė-
šytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Karolina ir Francis Obuhovicz po jungtvių apeigų

ISLEIDO Į MARČIAS

1990 m. spalio mėn. 27 d. susituokė **Karolina Ottaitė**, Aldonos ir Romo Ottų vyriausioji dukte, su **Francis Obuhovicz**. Vedybas palaimino kleb.kun. Juozas Aranauskas Aušros Vartų šventovėje.

Jaunųjų palydą sudarė jų draugai ir gimines. Pameręs buvo: pirmoji - Karolinos sesuo Krista Ottaitė, Karolinos puseserė iš Čikagos **Gailė Gumauskienė** ir **Linė Gumauskienė**.

Jaunuosius sveikino ir dalis svečių prie A.V. bažnyčios. Saldainius dalinančius jaunuosius ir jų pulką lietuvių lenkų ir anglų kalbomis pristatė jaunųjų draugai **Asta ir Linas Staškevičiai**.

Vaišių metu grojo "Leone" orkestras, linksminamas susirinkusius svečius pagal jų pasirinktą muziką. Jaunuosius sveikino kaitė ir Karolinos ilgameitė draugė **Živilė Jurkutė**; pabroliai: vyriausias pabrolis - jaunojo brolis **Ted**, Karolinos brolis **Romas** ir jaunojo pusbrolis **Steven Jagiello**.

Vaišės vyko iškilmingose "Les Trois Arches" restorano salėje. Susirinko virš 200 Ottų ir Obuhovicz šeimų giminių ir draugų. Svečiai, atvykę į vestuvių puotą, buvo maloniai sutikti su šampano taurėmis.

ir dalis svečių prie A.V. bažnyčios.

Jaunuosius sveikino ir dalis svečių prie A.V. bažnyčios. Saldainius dalinančius jaunuosius ir jų pulką lietuvių lenkų ir anglų kalbomis pristatė jaunųjų draugai **Asta ir Linas Staškevičiai**.

Vaišių metu grojo "Leone" orkestras, linksminamas susirinkusius svečius pagal jų pasirinktą muziką. Jaunuosius sveikino

Dvi pirmosios nuotraukos G. Montvilienes; paskutinioji - S. Gorio. Jaunieji buvo išlydėti tradiciniais atsisveikinimo var-teliais į povestuvinę kelionę Havajų salose.

Karolina yra baigusi McGill Universitete "Dietetics" ir dirba Royal Victoria ligoninėje, o Francis yra elektros inžinierius, baigęs McGill Universite-

tą ir dirba savo srityje. Karolina taip pat lankė Mont-realio Lietuvių Seštadienį Mokyklą, šoko Montrealio "Gintaro" Ansamblyje ir skautavo.

Linkime jauniems gražiausios ir šviesiausios ateities. A.K.S.

hamilton

MINĖS LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Atgijus Lietuvai, atgijo iš naujo dėmesys ir, atrodo, dar ne taip seniai jau tokioms "senoviškoms" šventėms. Šiemet jau su dar didesniu dėmesiu norima minėti Lietuvos Kariuomenės šventę visose mūsų kolonijose.

Hamiltone, kaip ir nuo seno, DLK ALGIRDO Šaulių Kuopa rengia Jaunimo Centre, lapkričio mėn. 24 d., šeštadienį 7 val.v. iškilmingą Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą. Vyks trumpa oficialioji dalis, koncertas ir šokiai.

Koncertuoja Toronto Dainos Vienetas SUTARTINĖ, vadovaujama N. Benotienės. Šokiams gros "Zagarai", vad.K.Deksnio.

Vaišės pasižymės lietuviškais valgiais, įvairiais gėrimais. Žada būti ir vertinga laimikių loterija.

Lapkričio mėn. 25 d., sekmadienį 10:30 val.r. vyks iškilmingos pamaldos Hamiltono AV bažnyčioje už žuvusius savanorius-karius, šaulius ir patrizanus. Po to bus padėtas vainikas prie Kankinių Kryžiaus.

Organizacijos prašomos tomis datomis susilaikyti nuo renginių, o pamaldose dalyvauti su vėliavomis.

SENIAUSIOJI PASAULYJE MOTERIS - LIETUVĖ

Nuotrauką ir platoką aprašymą atspausdino populiarius "National Enquirer" savaitinis laikraštis, stebėdamasis 135 amžiaus sulaukusia lietuve Barbora Jasaite (rašo Yasaite). Ji gyvenanti Ramoškių kaime, Lietuvoje. Nuostabu, kad ji tikrai prieš 10 metų

Dr. Audrius Žibaitis ir dr. Remigijus Satkauskas Kaune, prie Vytauto Didžiojo Universiteto, pasibaigus Lietuvos gydytojų suvažiavimui šį rudenį. Nuotr: R. Satkauskas

pasimate su gydytoju po to, kai nukrito ir susilaužė koją. Ji pasakoja, kad pirmą kartą elektros lemputę pamate budama 60 m. amžiaus ir pirmą kartą pasinaudojo telefonu, budama 80 m. amžiaus. Jos ilgo gyvenimo paslaptis, kaip ji sakosi, yra tai, kad ji vengė vyrų, nes vyrai esą pavojingi ir vykdo visokią politiką ir karus. Guinness Book patvirtino, kad ji tikrai yra seniausia mūsų planetos gyventoja. Jos amžius buvo patikrintas Sovietų įstaigų, kurios surado gimimo dokumentus. Ekspertai sako, kad jos ilgas amžius priklauso nuo labai sveiko gyvenimo stiliaus: ji negeria alkoholio, nei kavos ar arbatos, gyvena švairame ore, neturi savo gyvenime įtampos.

Hyman Lewis VIDECKIO ĮPĖDINIŲ DĖMESIUI

Prieš šešeris metus Kalifornijoje mirė Hyman Lewis Videcki (Videckis?), nepalikdamas testamento, nei žinomų giminių. Apie jį yra žinoma, kad buvo gimęs Lietuvoje 1896 metais ir kad jo tėvas buvo Yochel (Jokūbas?) Videcki.

Jei iki 1991 m. gegužės mėn. 28 d. nebus rasta įpėdinių, tai 34,000 dolerių palikimas galutinai bus perleistas Kalifornijos valstijos išdui.

Įpėdiniai arba apie juos žinantieji, malonėkite rašyti LIETUVOS GENERALINIAM KONSULATUI NEW YORKE:

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, NEW YORK, N.Y. 10024, USA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
išsikūręs nuosavuose namuose

HAMILTON KREDITO KOOPRATYVAS
„TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 32 MILLJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 9%	asmenines paskolas 16.5%
santapus 8.5%	nekiln. turto sąsk. 1 m. 13.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 8%	nekiln. turto pask. 2 m. 14.5%
90 dienų indėlius 11%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius 12%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.
3 m. term. ind. mėn. pal. 11.5%	
1 m. term. indėlius 12%	
RRSP ir RRIF (pensijos) 9%	
RRSP ir RRIF 1 m. 12%	
RRSP ind. 3 m. 12%	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakara. Liepos-rugpjūčio mėnesiai uždaryti.

Dino VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOYIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALDIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-00e AVENUE, LaSalle
365-1143

7061 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbe atliekamas stogdengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite tel. 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J.F. WILSON & SONS Inc.
123 Maple Blvd., 5784 Verdun Av.
Chateauguy, Que. Verdun, Que.
Tel: 691-4763 * Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

MIRUSIEJI:

● ONA REINATINĖ (JUODELYTE) mirė spalio mėn. 30 d. Liko sesuo Emilė ir brolis Petras su šeima bei kiti artimieji. Palaidota iš AV P-jos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● ALBERTAS MARTINAITIS mirė spalio mėn. 28 d. Liko tėvai Jurgis ir Denise, sesuo Sandra su šeima ir kiti artimieji.

Užuojauda mirusiųjų artimiesiems.

● Aukšinis klubas RŪTA vėl pradės rodyti vaizduojamas (Video) - trečiadieniais 1 val. p.p. seselių saliuokėje.

LAPKRIČIO 7 d. - "Lietuva Kanados Televizijoje"; LAPKRIČIO 14 d. - "Arki-vyskupo Audriaus Bačio konsekracija"; LAPKRIČIO 21 d. - "Demonstracija Montrealyje 1990 .III. 3rd.;

LAPKRIČIO 28 d. - "Demonstracija Ottawoje 1990 V.3 d.;

GRUODŽIO 5 d. "Lietuva 1990 metais", paruošė A. Stankė.

SKAUDI ŽINIA:

Eismo nelaimėje praeitą savaitgalį žuvo JURGIS ŠABLAUSKAS, gyvenęs su žmona dail. ONA Deux Montagne vietovėje.

● KLK Moterų Draugijos METINĖ ŠVENTĖ įvyks gruodžio mėn. 9 d., AV Parapijos bažnyčioje ir salėje.

11 val. ryto - Mišios Draugijos intencija. Po to salėje paskaita skaitys poetė Edita Nazaraite, Vaišės. Prašoma rezervuoti tą dieną šiam renginiui.

GERBIAMIEJI -

Nejučiomis artėjame į antrąją lapkričio mėnesio pusę. Jau galvojame apie artėjančias Kalėdų šventes

ir metų pabaigą. Ypač apie metų pabaigą galvoja ir "NL" Administracija, kuriai tenka patikrinti kartotekas ir galvoti apie raginimus atsilyginti už "NL" prenumeratą...

Dauguma apsimoka tvarkingai, bet nemaža yra ir atsilikusių. Tad prašome įvertinti sąžiningą laikraščio siuntinėjimą, kantrų laukimą ir - prisiųskite prenumeratą užbaigiant šiuos metus ir užsimokant už 1991-uosius, kurie irgi žada būti įdomūs žiniomis, ypač Tėvynėje, o laikraštis kaip ir visada, stengsis aprūpinti ir aprašymais iš įvairių sričių, pasiskaitymui grožinės literatūros ir kt. įvairybų.

Nedelskime, nors ir esame, prie to pripratę...

Taip pat atkreipiame dėmesį į ŠVENTINIUS PASVEIKINIMUS, kuriuos jau priimame!

DĖKOJAME iš anksto! "NL"

KANADOS LIETUVIŲ MILIJONINIS PAGALBOS LIETUVAI VAJUS

Nuo skelbimo praeitame "NL" nr., vėl visa eilė prisidėjo prie šio vajaus:

K. Toliušis - \$1.000, A. Kličius - \$ 1.000, S. ir V. Piečiūčiai - \$ 1.000, D. Rupšys - \$200, V. Skaisgirys - \$ 100, J. Pakulis - \$100.

Savo aukas galite įteikti BET KURIAM KOMITETO NARIUI arb TIESIOGINIAI į "LITĄ", sąsk. nr. 4763.

VISOS aukos bus laikomos KANADOJE, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PREZIDENTO DISPOZICIJOJE ir naudojamos TIK TAI LIETUVOS GYVYBININGIAUSIEMS REIKALAMS pagal Prezidento nurodymą.

P.V.Vajaus Komiteto Informacija

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

1990 m. LAPKRIČIO mėn. 25 d. SEKMADIENĮ

Aušros Vartų parapijoje.

11 val. iškilmingos pamaldos A.V. bažnyčioje
12 val. A.V. salėje - MINĖJIMO AKTAS

PROGRAMOJE: neseniai iš Lietuvos atvykęs gyd. - higienistas - epidemologas PETRAS PAULAUSKAS

MENINĖ DALIS: deklamuoja TERESĖ MICKENĖ; Vyrų Oktetas, akomp. muz. A. STANKEVIČIUS

PIETŪS: šeimininkė M. VAUŠIENĖ

• Loterija • Baras

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis

Įėjimas: 10.-; svečiams iš Lietuvos - veltui! RUOŠIA: L.K.V.S. "RAMOVĖ", Montrealio skyrius; talkininkauja L.K. Mindaugo ir "Neringos" kuopų šauliai.

Monika ir Christopher Foysy

● MONIKA RAČINSKAITE, 150 svečių, kurios vyko Antano ir Claudette Ra - činskių iš LaSalle dukra, susituokė su CHRISTOPHER FOISY iš Nova Scotia rugsėjo mėn. 7 d. 1990 m. Toronto Temple of the Church of Jesus Christ of Latter Day Saints. Vestuvėse dalyvavo Linkime jiems gražiausio gyvenimo!

TESTAMENTAIS AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI!

A.a. kun. VACLOVO STANKUNO testamentinis palikimas - \$ 2.000;

a.a. KAZIO MAŽEIKOS testamentinis palikimas - \$ 500.

Dėkingas

KLF

HONEY FOR SALE!

Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound. Delivery could be arranged too!. Please call:

Tel.: 962-3780

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:

video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W., Montreal tel.: (514) 488-3363

Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio - \$129.- Video nuo \$399.-

Video camera : \$1499.-

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ELECTRICAL
ÉLECTRICIEN CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P2C5

TEL: 366-5484

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Saugojimas vasaros laiku (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre,
Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-6608

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Sève, Montreal, Qué., H4E 2A8

TEL.: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$26,000,000 REZERVAS - virš milijono

MOKA UŽ:

Certifikatus	11.5 %	Taupymo - special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo - su gyv. dr.	6.5 %
1 metų	10.75 %	Taupymo - kasdienes	6.25 %
180 d. - 364 d.	10.5 %	Einamos sąsk.	4.5 %
120 d. - 179 d.	10.25 %	RRIF - RRSP - term.	11.75 %
60 d. - 119 d.	10. %	RRIF - RRSP - taup.	7.5 %
30 d. - 59 d.	10. %		

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 13.25% Asmenines - nuo 14.25%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Sève	3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč.	9:00 - 3:00 (Tik pirm) 10:00 - 2:00
Ketvirtadieniai	12:00 - 8:00 3:00 - 7:00
Pentadieniai	10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji išgyti "VAGOS" ir "MOKSLŲ" leidimų išleisti knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tu leidėjų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel.: 669-8834.

"Svyturio" metinė prenumerata oro paštu - \$42.-

Les Peintures Perez Painting

RESIDENTIAL - COMERCIAL - INDUSTRIAL
STUCCO & WALL PAPER

D. Perez
President

Tel.: 365-6444

2422 MENARD - LASALLE
P. QUE H8N 1J5

CFMB

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

Member

Foto M.L.S.
SISTEMA

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Aiduryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniai: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniai: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING

1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5

Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

Suite 1143, Sun Life Building

1155 rue METCALPE, Montreal, Que., H3B 2Y6

Tel. (514) - 871-1430